

Strategaeth Adfywio Llandysul

Rural
Office

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

UK Government Wales
Llywodraeth y DU Cymru

Strategaeth Adfywio i. Crynodeb Gweithredol

Mae trefi'n chwarae rhan bwysig o ran bod yn lleoedd i bobl fyw a gweithio ynddynt, ac ymweld â nhw. Maent yn asedau ynddynt eu hunain ac yn hybiau i fusnesau annibynnol a mentrau, elfennau sy'n cefnogi'r economïau cylchol a sylfaen.

Mae datblygiad trefi yn flaenoriaeth strategol allweddol ar lefel leol, ranbarthol a chenedlaethol. Roedd y gwaith ymgysylltu ac ymgynghori a wnaethpwyd wrth ddatblygu Strategaeth Economaidd Ceredigion, sef 'Hybu Economi Ceredigion: Strategaeth ar gyfer Gweithredu 2020-35', wedi nodi bod 'lleoedd' yn un o'r pedwar maes blaenoriaeth ar gyfer cefnogi economi Ceredigion, lle byddai yna gyfle i ddatblygu trefi ffyniannus, byw, gweithgar a chymdeithasol.

Er mwyn deall datblygiad trefi ar draws y rhanbarth yn y dyfodol, penododd Cyngor Sir Ceredigion Rural Office i helpu i ddatblygu fframwaith a sylfaen gadarn ar gyfer cynorthwyo cymunedau a rhanddeiliaid eraill i flaenoriaethu eu hanghenion, pennu rhestr o ymyraethau, a nodi'r modd i gyflawni'r canlyniadau a ddymunir.

Mae'r strategaeth adfywio hon yn nodi cyfres o brosiectau allweddol ac ymyraethau targededig sy'n benodol i Llandysul ac sy'n croesgyfeirio at flaenoriaethau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol. Mae'n cynrychioli gweledigaeth hirdymor sy'n gyfanswm o rannau cynyddrannol, a'r rheiny'n ymgorffori gwybodaeth leol ac yn ymateb i anghenion cyfnewidiol preswylwyr, gweithwyr ac ymwelwyr â'r dref.

Mae'r weledigaeth ar gyfer Llandysul â'i sylfaen ar ddull seiliedig ar asedau, dull sy'n adeiladu ar y llwyddiannau ac yn cael ei lywio gan waith dadansoddi, ymchwil ac ymgynghori gofalus. Mae canol y dref wrth graidd bywyd y gymuned, ac mae'r strategaeth hon yn nodi cyfleoedd ar gyfer proses adfywio fywiog a chynaliadwy.

2035 Llandysul

Tref â chysylltiadau da sydd wedi'i chanoli o gwmpas yr afon, ac sy'n cynnal cyfres o ddigwyddiadau cymunedol awyr agored.

Map lleoliadau

Llandysul, yng nghyd-destun Cymru, wedi'i hamlygu ymhlith trefi strategol Ceredigion.

Strategaeth Adfywio

ii. Cynnwys

---

i. Crynodeb Gweithredol	
ii. Cynnwys	
1. Trosolwg	01
1.1 Dull	
1.2 Crynodeb	
1.3 Methodoleg	
1.4 Ymgysylltu	
1.5 Y Broses	
2. Y Cyd-destun Rhanbarthol	03
2.1 Ceredigion	
2.2 Trefi gwledig	
2.3 Amcanion adfywio	
3. Y Cefndir	07
3.1 Y cyd-destun lleol	
3.2 Treftadaeth	
3.3 Demograffeg	
3.4 Blaenoriaethau cenedlaethol	
3.5 Trosolwg cyllid	
3.6 Themâu craidd	
4. Adfywio Trefi	13
4.1 Gweledigaeth	
4.2 Adborth rhanddeiliaid	
4.3 Dadansoddi	
4.4 Effaith economaidd a gwerth cymdeithasol	
4.5 Cynllun adfywio	
4.6 Ymyraethau targededig	
5. Prosiectau Allweddol	27
5.1 Cynllun adfywio allweddol	
5.2 Sgwâr dinesig	
5.3 Afon Teifi	
5.4 Hamdden a llesiant	
6. Canlyniadau	41
6.1 Linell amser	
6.2 Argymhellion	
6.3 Fframwaith ymgysylltu	

Strategaeth Adfywio

1. Trosolwg

1.1 Dull

Mae'r strategaeth adfywio hon yn defnyddio dull seiliedig ar asedau sy'n adeiladu ar lwyddiannau, priodoleddau a gwerthoedd sy'n benodol i Landysul a'r gymuned leol. Mae'n canolbwyntio ar wella'r hyn sy'n gweithio'n dda ar hyn o bryd ac yn amlygu'r potensial ar gyfer gwella.

Mae'r strategaeth yn cynrychioli gweledigaeth hirdymor sy'n gyfanswm ei rhannau cynyddrannol. Cyflwynir ymyraethau targededig a phrosiectau awgrymedig, ynghyd ag amserlenni amrywiol, ac maent yn darparu opsiynau ar gyfer datblygiad cynyddrannol neu benagored, a hynny naill ai dan arweiniad y cyngor neu arweiniad y gymuned, yn unol â'r blaenoriaethau. Mae'r atebion yn dibynnu ar wybodaeth leol, ymgysylltu parhaus â'r gymuned, ac ymrwymiad hirdymor i fynd i'r afael â materion penodol trwy gydweithio â phartneriaid a rhanddeiliaid allweddol.

1.2 Crynodeb

Diffinnir adfywio fel a ganlyn: "set integredig o weithgareddau sy'n ceisio gwrthdroi dirywiad economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a ffisegol a sicrhau gwelliannau parhaol mewn ardaloedd lle na fydd grymoedd y farchnad yn gwneud hynny ar eu pen eu hunain heb ryw gymaint o gymorth gan y llywodraeth" (Fframwaith Adfywio Newydd, 2013). Mae'r strategaeth a'r adroddiad adfywio hyn wedi'u paratoi ar ffurf dogfen weledigaeth, sy'n darparu rhestr o ymyraethau targededig a fapiwyd yn ôl yr effaith economaidd bosibl a gwerth cymdeithasol pob prosiect.

Mae adfywio yn golygu nodi a mynd i'r afael â heriau sy'n benodol i gymunedau lleol. Yn ei chraidd, mae'r strategaeth hon wedi cael ei llunio ar y cyd â chynrychiolwyr a rhanddeiliaid o'r gymuned sydd wedi nodi cyfleoedd i wella asedau cyfredol ac i greu tref fywiog a llewyrchus i bobl fyw a gweithio ynddi.

Mae Ceredigion yn sir sy'n meddu ar drefi rhyngddibynnol ac aneddiadau bach ac iddynt amrywiaeth o broblemau cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd. Er bod yna amrywiaeth o themâu cyffredin yn bodoli, mae ar bob cymuned leol angen pecyn cymorth, neu strategaeth, sy'n nodi ac yn cysylltu'r heriau hyn, gan alluogi ymateb beirniadol a gweledigaethol.

Mae'r strategaeth hon yn ceisio adfer ac annog twf yn yr economi leol, a chryfhau bywiogrwydd Llandysul a'r cymunedau lleol. Nod polisi'r llywodraeth yw annog twf sy'n cael ei lywio'n lleol sy'n gynaliadwy ac yn deg, gan hybu datblygiad economaidd. Yn yr un modd, mae'r strategaeth hon yn canolbwyntio ar bobl – gan annog a galluogi cynghorau tref, preswylwyr, ac entrepreneuriaid lleol i ddatblygu set o brosiectau adfywio a fydd yn gwella llesiant cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd.

1.3 Methodoleg

I lywio set ddynamig o arfarniadau yn rhan o'r cynllun adfywio, mae ein methodoleg wedi bod yn gynhwysol, gan geisio arweiniad a mewnbwn trwy gydweithredu ag eraill. Trwy gydweithio â thîm prosiect mewnol Cyngor Sir Ceredigion, mae pob elfen ar yr astudiaeth wedi cynnwys prosesau dadansoddi ac ymchwilio gofalus; adolygiad o'r ddogfennaeth, mynd ati i gasglu gwybodaeth leol gyfredol, a gweithio gyda rhanddeiliaid lleol i ddeall heriau a chyfleoedd.

1.4 Ymgysylltu

Trwy gydol ymarfer y cynllun adfywio, rydym wedi gweithio gyda Chyngor Sir Ceredigion, ymgynghorwyr, rhanddeiliaid allweddol ac aelodau o'r gymuned leol. Nod y strategaeth adfywio, a'i hargymhellion, yw grymuso cynrychiolwyr trefi i symud ymlaen â datblygiadau yn y dyfodol. Bydd angen ystyried y dull hwn sy'n canolbwyntio ar bobl fel fframwaith ymgysylltu tymor hwy y gellir parhau i'w roi ar waith y tu hwnt i'r comisiwn hwn. Rydym wedi gweithio gyda datblygwyr cymunedol arbenigol a strategydd ymgysylltu i fapio hyn ochr yn ochr â'r strategaeth a'r prosiectau allweddol a amlinellwyd.

1.5 Y broses

Gan adeiladu ar y gwaith ymgysylltu ac allgymorth sy'n bodoli a wnaed gan Gyngor Sir Ceredigion, a llwyddiant fforymau a llwyfannau lleol a sefydlwyd yn ddiweddar, rydym wedi ystyried y modd y mae'r broses o ddatblygu'r strategaeth adfywio hon yn galluogi grwpiau cymunedol a phreswylwyr i:

- Ddylanwadu ar y penderfyniadau sy'n siapio dyfodol eu tref;
- Cynnig lle y gallai prosiectau newydd gael eu lleoli, a beth a allai'r rhain fod;
- Ymgysylltu â'r rhwydwaith cymunedol ehangach ac annog camau gydweithredu;

- Cael gafael ar adnoddau ar gyfer prosiectau cymunedol;
- Creu cyfleoedd ar gyfer deialog â Chyngor Sir Ceredigion a thîm y prosiect.

Mae ymyraethau targededig a phrosiectau ategol allweddol a nodir yn y strategaeth adfywio hon yn cael eu hystyried mewn perthynas â pholisi rhanbarthol a chenedlaethol. Mae ymgysylltu wedi cynnig y cyfle i wirio syniadau o ran eu ffeithiau ar y cyd â phreswylwyr a rhanddeiliaid lleol. Mae hyn wedi helpu i nodi prosiectau y gellir eu rhoi ar waith yn ddiymdroi, cynlluniau peilot tymor canolig i brofi syniadau, ac ymrwymadau strategol tymor hwy. I symud y strategaeth yn ei blaen a chreu momentwm, bydd angen i ddatblygiad yr ymgynghoriad hwn a'r ymgysylltiad cymunedol ddod yn gylch gorchwyl i'r awdurdod lleol neu'r cynrychiolydd/cynrychiolwyr lleol. Mae'n bwysig bod pob cynnig hirdymor yn:

- Seiliedig ar dystiolaeth sy'n defnyddio'r wybodaeth yr ydym wedi'i chasglu;
- Cyfleu'r hyn y mae rhanddeiliaid wedi'i ddweud mewn ymgynghoriadau;
- Datlu asedau a chyfleoedd ffisegol a chymdeithasol cyfredol;
- Nodi blaenoriaethau ar gyfer y camau nesaf;
- Nodi themâu a diddordebau cyffredin i helpu i.

Lluniau o waith ymgysylltu a'r safle

1. Nodi ymyraethau adfywiol allweddol posibl yn ystod gweithdy i rhanddeiliaid.
2. Golwg o Landysul o gaeau chwarae Tirdref.

Tŷ
GWALLT

HEINI'S BEAUTIQUE
BWTIC HARDDWCH HEINI

HEINI'S BEAUTIQUE

01559 361 329

TIMBER
WINDOWS

20

Strategaeth Adfywio

2. Y Cyd-destun Rhanbarthol

2.1 Ceredigion

At ei gilydd, sir wledig yw Ceredigion, sef yr hen Sir Aberteifi yng Ngorllewin Cymru. A hithau wedi'i lleoli ar Fae Ceredigion, y bae mwyaf yng Nghymru, mae ganddi dros 50 milltir o arfordir, ynghyd â chefnwlad fynyddig. Yn cael ei diffinio gan afonydd, mae Ceredigion yn gartref i aber Afon Dyfi yn y gogledd ac Afon Teifi yn y de, y ddwy yn ffurfio ffiniau naturiol ym mhegynau gogleddol a deheuol y sir.

Yn ystod y 18fed ganrif a dechrau'r 19eg ganrif, bu Sir Aberteifi yn gartref i nifer o ddiwydiannau; cyn i'r harbwr siltio, roedd y prif borthladd a oedd yn gwasanaethu De Cymru wedi'i leoli yn Aberteifi. O ganlyniad, daeth economi'r sir i fod yn ddibynnol iawn ar amaethyddiaeth da byw i'w gwerthu yn y farchnad. Yn ystod yr 20fed ganrif, profodd y diwydiant magu da byw ostyngiad mewn proffidioldeb. Dewisodd pobl fudo i ardaloedd mwy llewyrchus yng Nghymru ac ymhellach, ac arweiniodd hyn at ostyngiad ym mhoblogaeth y sir.

Mae Ceredigion wedi'i hamgylchynu â môr a thirweddau hynod o hardd, ac mae safon yr amgylchedd yn rhagorol. Mae perthynas pobl â'r dirwedd amrywiol hon o ffermdir, dyffrynnoedd afonydd coediog, a threfi marchnad bach ond cydnerth wedi llunio hanes y sir, ac mae iddo werth sylweddol o ran yr economi a menter.

Mae tref fwyaf Ceredigion, Aberystwyth, yn un o'i dwy ganolfan weinyddol ac yn gartref i nifer o sefydliadau cenedlaethol, gan gynnwys Llyfrgell Genedlaethol Cymru, Ysbyty Bronglais, a Phrifysgol Aberystwyth; yr ail yw Aberaeron, cartref Cyngor Sir Ceredigion.

Ystyrir Ceredigion yn ganolfan diwylliant Cymreig gan lawer, ac, yn ôl cyfrifiad 2021, mae 43.5% o'r boblogaeth yn gallu siarad Cymraeg. Mae tref Llanbedr Pont Steffan hefyd yn gartref i brifysgol gyntaf Cymru: Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant.

Tirweddau Ceredigion

1. Mynyddoedd Llandysul
2. Moroedd Aberystwyth

Strategaeth Adfywio

2. Y Cyd-destun Rhanbarthol

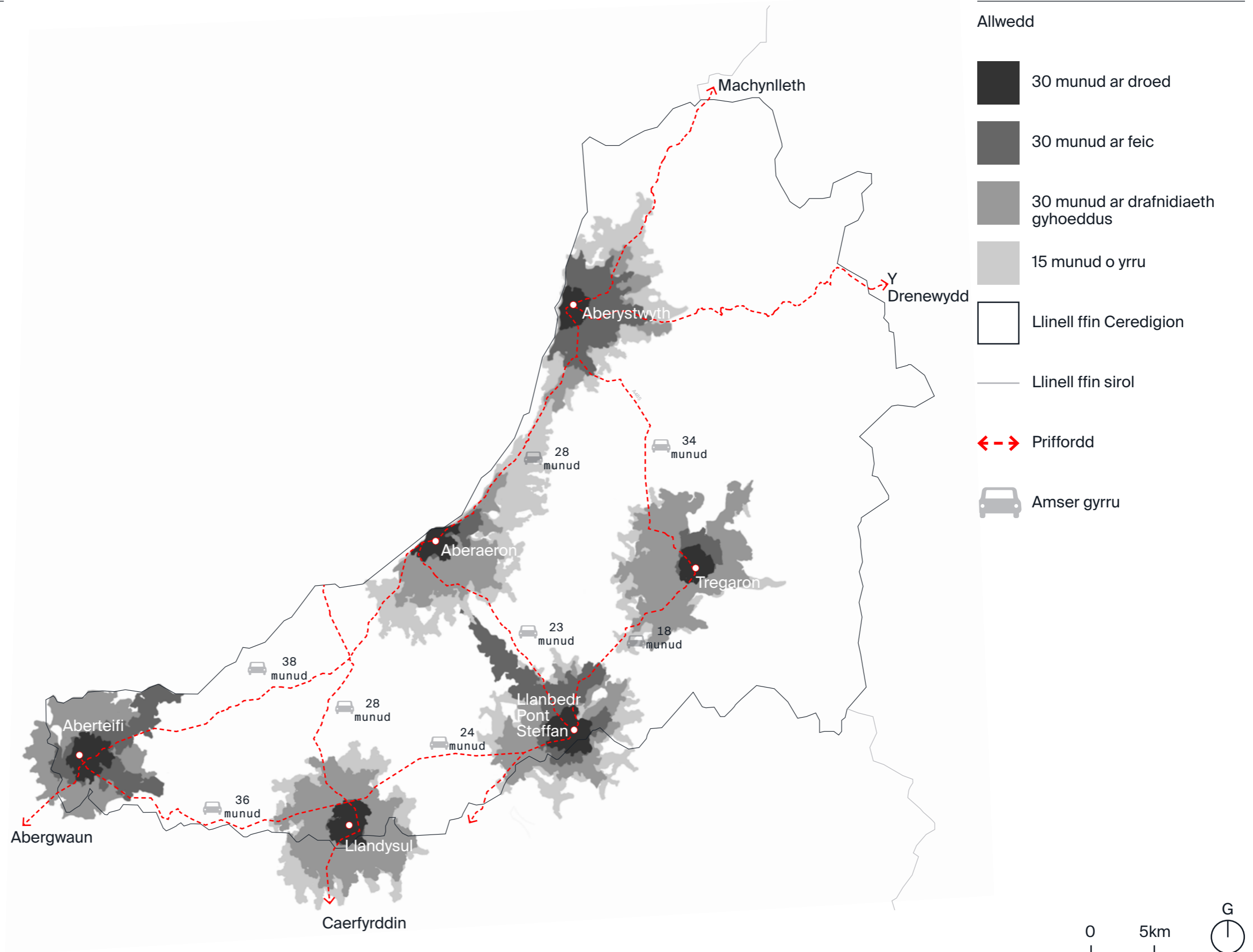
2.2 Trefi gwledig

Mae Ceredigion yn sir brin ei phoblogaeth a helaeth yn ddaeryddol, ac mae'n cynnwys chwe phrif dref: Aberaeron, Aberystwyth, Aberteifi, Llanbedr Pont Steffan, Llandysul a Thregaron. Wedi'u gwasgaru rhwng y trefi hyn ac yn gydgysylltiedig â nhw y mae trefi a phentrefi llai, a hynny ledled tirwedd ddiwylliannol unigryw. Felly mae cysylltedd yn rhan bwysig ac annatod o unrhyw strategaeth adfywio gan fod y trefi hyn i gyd â chysylltiadau cryf a set ryngddibynnol o swyddogaethau, amwynderau a gwasanaethau.

Mae gan y sir gyfoeth o asedau cynhenid rhagorol a thirwedd naturiol unigryw. Mae'r trefi'n meddu ar hanfod rhai o'r perthnasoedd allweddol â harbws, afonydd, mynyddoedd ac arfordir sy'n gwneud tirwedd y rhanbarth mor nodedig.

O'u defnyddio mewn modd effeithiol, gall y nodweddion rhanbarthol hyn wella ansawdd bywyd preswylwyr a darparu'r sylfeini ar gyfer twf economaidd yn y dyfodol. Bydd hyn yn cynnwys adeiladu ar y cryfderau neilltuol cyfredol, sy'n cynnwys arlwy twristiaeth ac iddo'r potensial i gynyddu niferoedd yr ymwelwyr a'r incwm trwy gydol y tymor, a hynny'n rhan o arlwy, llwybr neu daith ledled y sir. Ynghyd â buddsoddiad mewn dysgu, sgiliau, a marchnadoedd llafur lleol eraill, sydd hefyd yn ofynnol ar gyfer adfywio'r economi sylfaenol a gwella cryfderau cyfredol y sector (gweithgynhyrchu, amaethyddiaeth, bwyd a diod, masnach cyfanwerthu a manwerthu).

O ran trafnidiaeth, mae Lein y Cambrian yn darparu gwasanaethau rheilffordd sylfaenol rhwng Aberystwyth, Amwythig a Birmingham, lle gall teithwyr ymuno â gwasanaethau ar gyfer Llundain a manau eraill. Mae bysiau lleol yn gwasanaethu prif drefi Ceredigion, ac mae gwasanaethau pellter hir yn bodoli rhwng Aberystwyth a Chaerdydd, gan deithio trwy Aberaeron a Llanbedr Pont Steffan. Mae Bwcabus, gwasanaeth bws lleol sy'n gweithredu yn ne'r sir, yn cynnig cludiant sy'n cael ei deilwra ar gyfer preswylwyr gwledig.

Strategaeth Adfywio

2. Y Cyd-destun Rhanbarthol

2.3 Amcanion adfywio

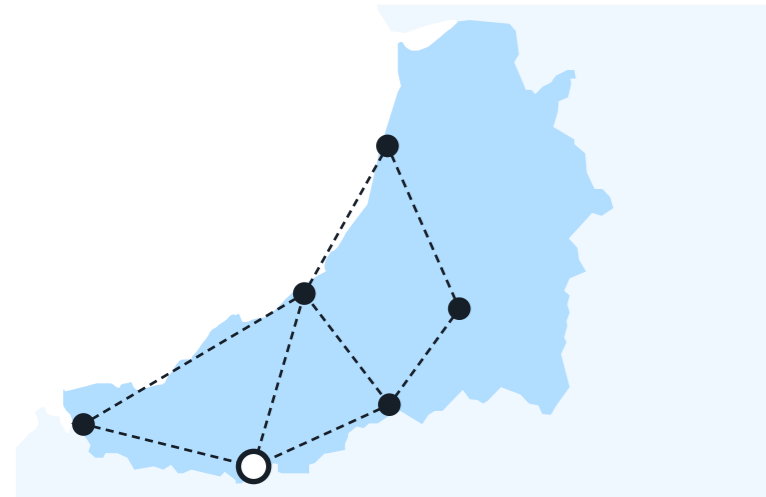
Mae maint a lleoliad Ceredigion yn ei chyd-destun cenedlaethol yn golygu bod yna sawl her i dwf ei heconomi. Serch hynny, mae safle strategol Ceredigion yn darparu nifer o gyfleoedd i newid, tyfu ac addasu i ddyfodol economaidd cynaliadwy a bywiog.

Mae'r strategaeth adfywio hon yn ymgorffori amcanion llesiant ac uchelgeisiau 'Strategaeth Gorfforaethol Cyngor Sir Ceredigion 2022-2027' ar gyfer y pum mlynedd nesaf, sydd fel a ganlyn:

- hybu'r economi, cefnogi busnesau a galluogi cyflogaeth;
- creu cymunedau gofalgar ac iach;
- darparu'r dechrau gorau mewn bywyd a galluogi dysgu i bob oed;
- a chreu cymunedau cynaliadwy, gwyrdd ac iddynt gysylltiadau da.

Yn ogystal â'r uchod, mae cynllun economaidd y rhanbarth, 'Rhoi Hwb i Economi Ceredigion – Strategaeth ar gyfer Gweithredu 2020-35', yn nodi sefyllfa economaidd gyfredol y sir a'r heriau allweddol o ran twf yr economi leol, ac yn amlinellu strategaeth a chyfres o ymyraethau allweddol hyd at 2035 i gyflawni "twf economaidd cryf, cynaliadwy a mwy gwydn i Geredigion". Y sbardunau economaidd, a amlinellir gyferbyn, yw'r egwyddorion sy'n sail i'r strategaeth ar gyfer adfywiad yn Llandysul.

Ar wahân i gynyddu twf economaidd mewn cymunedau lleol, mae'n bwysig rhoi pwyslais ar hyrwyddo ffyniant a rennir ledled y sir. Mae hyn yn golygu datblygu strategaeth ranbarthol i ddelweddu a chreu Ceredigion ffyniannus, iach ac egniol y mae ar bobl eisiau byw a gweithio ynddi.

'Rhoi Hwb i Economi Ceredigion – Strategaeth ar gyfer Gweithredu 2020-35'

Ysgogwyr economaidd cynllun economaidd y rhanbarth.

Menter

Cefnogi busnesau a chymunedau

- Cefnogi'r broses o greu busnesau newydd yng Ngheredigion a helpu busnesau cyfredol i dyfu
- Meithrin ymwybyddiaeth o'r ffaith bod Ceredigion yn lle gwych i sefydlu a thyfu busnesau
- Cryfhau a manteisio ar gyfleoedd allweddol ar gyfer sectorau allweddol: bwyd, ffermio, amaeth-dechnoleg, twristiaeth, awyrodod, biowyddoniaeth
- Mynd i'r afael â gwendidau strwythurol a diffyg yn y farchnad lle maent yn bodoli yn Economi Sylfaenol Ceredigion (ac yn benodol yn y sectorau Adeiladu a Gofal)
- Sicrhau bod gan Geredigion y seilwaith i gefnogi cyfleoedd i dyfu
- Datblygu a chynnal dull cydweithredol cadarn wrth ymdrin â thwf economaidd

Pobl

Ysbrydoli pobl, gan ddatblygu sgiliau, iechyd a llesiant

- Saernio cysylltiadau cadarnach rhwng gweithwyr y dyfodol a chyflogwyr
- Gweithlu medrus ac arloesol a arweinir gan gyflogwyr
- Creu diwylliant sy'n canolbwyntio ar entrepreneuriaeth
- Hyrwyddo Ceredigion fel lle cadarnhaol i fyw, astudio, gweithio a thyfu ynddo
- Mynd ati mewn modd cadarnhaol i hyrwyddo cyfleoedd i bawb elwa o dwf economaidd

Cysylltedd

Cysylltu busnesau a chymunedau

- Gwella'r rhwydwaith ffyrdd
- Gwella'r ddarpariaeth trafndiaeth gyhoeddus yng Ngheredigion
- Cefnogi a hyrwyddo teithio llesol
- Datgarboneiddio trafndiaeth
- Hyrwyddo rhwydwaith trafndiaeth integredig ar gyfer cymunedau gwledig
- Gwella rhwydwaith y grid trydan
- Datgarboneiddio'r rhwydwaith ynni
- Archwilio potensial economi hydrogen
- Datblygu dull strategol wrth ymdrin â rhwydweithiau digidol
- Gwella'r cysylltedd digidol yng Ngheredigion
- Gwella'r lefelau ecsbloetio digidol yng Ngheredigion

Lle

Hyrwyddo Ceredigion fel lle i fyw a gweithio ynddo ac i ymweld ag ef

- Nodi a darparu cyfleoedd i wella manau byw, gweithio a hamdden yn y dref
- Cynyddu'r ddarpariaeth o dai fforddiadwy
- Sicrhau bod gan Geredigion safleoedd strategol effeithiol ar gyfer cyflogaeth
- Datblygu a gwella asedau gwyrdd Ceredigion
- Gwella'r canfyddiad o Geredigion fel lle bywiog i fyw a gweithio ynddo ac i ymweld ag ef
- Gwneud Ceredigion yn lle bywiog ar gyfer digwyddiadau

19
WINSUCH

SHOP

Embroidery

Strategaeth Adfywio

3. Y Cefndir

3.1 Y cyd-destun lleol

Mae 'Cymru'r Dyfodol: y cynllun cenedlaethol 2040', sef strategaeth i fynd i'r afael â blaenoriaethau cenedlaethol allweddol, yn gosod Llandysul yn Ardal Twf Rhanbarthol Dyffryn Teifi, sy'n cadarnhau ei le o fod yn anheddiad o bwysigrwydd rhanbarthol yng Ngheredigion a Chanolbarth Cymru. Mae gan Landysul amrywiaeth o gyfleoedd cyflogaeth yn y sector cyhoeddus a phreifat ac mae'n gartref i ystod o sefydliadau a chyfleusterau, gan gynnwys y Parc Menter, Canolfan Hamdden Calon Tysul, Ysgol Bro Teifi (3-19 oed), a Chanolfan Ganwio Padlwyr Llandysul.

Mae tref Llandysul, ynghyd â'i chwaer anheddiad Pont-tyweli, sydd wedi'i leoli gerllaw ar ochr Sir Gaerfyrddin i Afon Teifi, yn meddu ar draddodiad hir o wasanaethu ei chefnwlad, yn enwedig ei chymuned amaethyddol a'i hanghenion cymdeithasol a hamdden. Yn ôl cyfrifiad 2021, mae gan Landysul boblogaeth o 1,300 o gymharu â 1,439 yng nghyfrifiad 2011.

I gefnogi'r rôl ranbarthol hon, dynodwyd i Landysul ffigur twf tai o 226 o anheddau yn y Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) cyfredol (2013). Mae'r broses o ddarparu tai yn y Ganolfan Gwasanaethau Trefol wedi bod yn arafach na'r hyn a ddisgwyd o ran trywydd yr CDLI, er bod y ddarpariaeth tai yn yr aneddiadau cysylltiedig cyfagos wedi bod yn gyflymach.

Mae cwblhau ffordd osgoi'r A486 ac adeiladu Ysgol Bro Teifi ar berimedr gogleddol y dref yn fygythiadau posibl i dwf Llandysul. Er gwaethaf y ffaith bod y dref yn gwasanaethu fel anheddiad cymudwyr i Gaerfyrddin, yn ogystal â bod yn fan geni Gwasg Gomer, araf fu'r twf yn y dref yn hanesyddol.

3.2 Treftadaeth

Mae yna gyswllt rhwng Llandysul a gwaith Sant Tysul yn sefydlu anheddiad crefyddol mewn man rhydadwy ar Afon Teifi rywbryd yn ystod y bumed ganrif. Mae'r dref wedi datblygu ar lan ogledd-orllewinol serth dyffryn yr afon, gyda thai teras a strydoedd cul yn cysylltu cyfres o ffyrdd a llwybrau i lawr y bryn tuag at yr afon.

Datblygodd tref Llandysul, sydd ar lan Afon Teifi, o amgylch Eglwys Sant Tysul. Mae llawer o gymeriad i'r treflun, ac mae'r nodweddion sy'n haeddu sylw yn cynnwys y canlynol: casgliad cartrefol o strydoedd a lonydd cul, eiddo wedi'u codi o gerrig a llechi, a chasgliad gwych o ffryntiadau siopau Fictoraidd. Mae yna nifer o adeiladau rhestredig dynodedig yn y dref, gan gynnwys Pont Llandysul ac Eglwys Sant Tysul. Mae Ardal Gadwraeth yn cwmpasu rhan ganolog hyn y dref, ynghyd â pharcdir sy'n ffinio ag Afon Teifi ac sydd wedi elwa o waith gwella amgylcheddol a mynediad cyhoeddus.

Afon Teifi

Llwybr cerdded ochr yn ochr â chwrs dŵr Padlwyr Llandysul.

Strategaeth Adfywio

3. Y Cefndir

3.3 Demograffeg

Mae Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru 2019, sef y mesur swyddogol o amddifadedd cymharol, yn gosod ardaloedd bach yng Nghymru rhwng 1 (yr ardaloedd mwyaf difreintiedig) a 1,909 (yr ardaloedd lleiaf difreintiedig). A hithau yn safle 755, mae Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Is tref Llandysul ymhlith y 30-50% o'r ardaloedd mwyaf difreintiedig.

Yn ôl canlyniadau cyntaf cyfrifiad 2021, bu gostyngiad o 5.8% yng Ngheredigion o ran y duedd yn y boblogaeth, a hynny o tua 75,900 yn 2011 i 71,500. Fodd bynnag, tyfodd cyfanswm poblogaeth Cymru 1.4%, sef cynnydd o 44,000 o bobl i 3,107,500.

O ystyried maint a chyfran y gymuned Gymraeg ei hiaith, yr ystod o wasanaethau a chyfleusterau, a lefel arfaethedig y datblygu, mae CDLI1 (CSC, 2013. Ceredigion Cynllun Datblygu Lleol 2007-2022 Cyfrol 2A Datganiadau'r Grwpiau Aneddiadau) yn gwneud y dyfarniad a ganlyn:

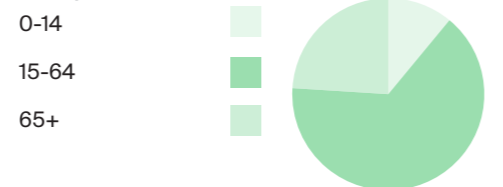
“Mae balchder yn y Gymraeg yn amlwg yn rhyngweithio pob dydd y gymuned ac yn natur ac amrywiaeth y digwyddiadau a gynhelir yn y cylch. ... mae'n bosibl i'r anheddiad a'r gymuned gymathu'r lefel twf arfaethedig heb i hynny gael effaith sylweddol ar y gymuned na'r iaith Gymraeg.”

Bu i Ward Tref Llandysul, lle'r oedd 57% o'r boblogaeth yn rhugl yn y Gymraeg, brofi gostyngiad o 6.5% o ran y rhuglder hwnnw oddi ar amcangyfrifon canol blwyddyn 2019 (63.5%).

Cymru
Poblogaeth

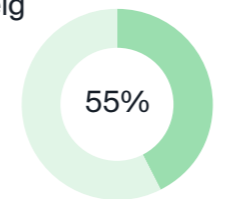
Grwpiau Oedran

Oedran Canolrifol

Hunaniaeth Gymreig
yn unig

Ethnigrwydd

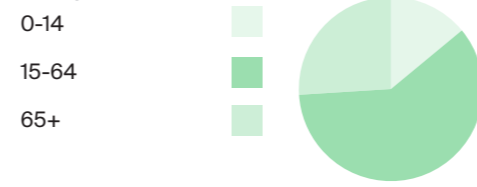
Data demograffig cenedlaethol, rhanbarthol a lleol

Ffynhonnell y data: SYG 2021

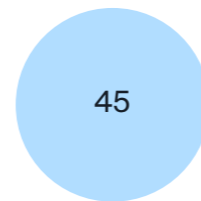
Ceredigion
Poblogaeth

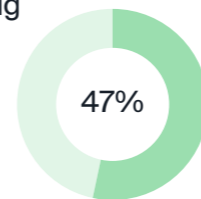
Grwpiau Oedran

Oedran Canolrifol

Hunaniaeth Gymreig
yn unig

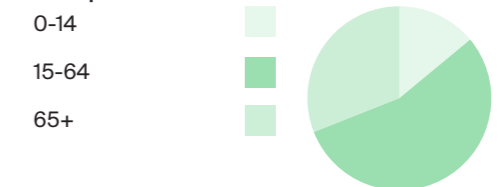
Ethnigrwydd

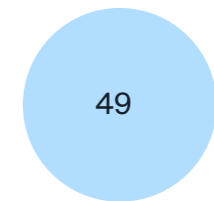
Llandysul
Poblogaeth

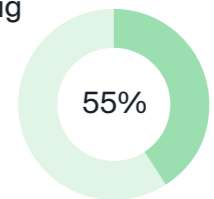
Grwpiau Oedran

Oedran Canolrifol

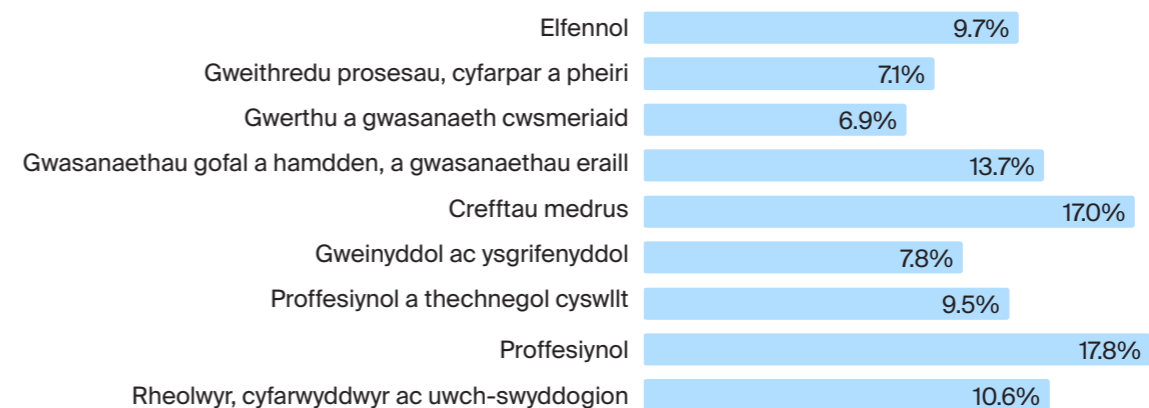
Hunaniaeth Gymreig
yn unig

Ethnigrwydd

Galwedigaeth

Strategaeth Adfywio

3. Y Cefndir

3.4 Blaenoriaethau Cenedlaethol

Mae'r amcanion adfywio ar gyfer pob un o chwe thref wledig strategol Ceredigion yn cael eu llywio gan y weledigaeth a'r gwerthoedd a amlinellir mewn polisi lleol, rhanbarthol a chenedlaethol.

Dylai unrhyw brosiect yr ymgwymer ag ef sefydlu'r Pum Ffordd o Weithio a amlinellir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn ei ddull o fynd i'r afael â'r cynllunio a'r datblygu. Mae hyn yn cwmpasu'r canlynol:

- Yr hirdymor: cydbwysu anghenion byrdymor ar yr un pryd â diogelu'r gallu i ddiwallu anghenion hirdymor;
- Integreiddio: ystyried y modd y mae'r prosiect yn effeithio ar nodau llesiant y trefi a nodau llesiant cyrff cyhoeddus eraill;
- Ymgysylltu: sicrhau bod cynlluniau yn ymgysylltu â rhanddeiliaid cymunedol ac yn adlewyrchu amrywiaeth yr ardal;
- Cydweithredu: tynnu sylw at a gweithio gyda sefydliadau ac arbenigwyr eraill y bydd perthynas waith gydweithredol â nhw yn ychwanegu gwerth;
- Atal: deall y modd y gall ymyraethau targededig gyfrannu at atal problemau, neu eu helaethu neu eu gwaethygu.

Mae'r saith nod llesiant yn dangos y Gymru yr ydym yn dymuno byw a gweithio ynddi; maent yn llywio cynlluniau adfywio'r dref, ac yn ymdrechu am ddyfodol cynaliadwy. Mae'r nodau hyn fel a ganlyn: Cymru lewyrchus; Cymru gydnerth; Cymru iachach; Cymru o gymunedau cydlynus; Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu; Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang.

Mae adroddiad Archwilio Cymru, 'Adfywio Canol Trefi yng Nghymru', yn disgrifio'r modd y mae gan ganol trefi y potensial i fod yn lleoedd bywiog a chynaliadwy, ond bod penderfyniadau ac arweinyddiaeth uchelgeisiol yn ofynnol i fynd i'r afael â'u heriau cyfredol. Mae newid cymdeithasol a thechnolegol, y twf mewn gwasanaethau ar gyrion y dref, a cholli gwasanaethau hanfodol, megis swyddfeydd post a banciau, wedi cael effaith sylweddol ar ganol trefi. Er mwyn mynd i'r afael â'r heriau hyn, mae angen sefydlu diben canol trefi a nodi ymyraethau targededig clir.

Er bod adfywio canol trefi yn parhau i fod yn flaenoriaeth genedlaethol, nid yw polisi Canol Trefi yn Gyntaf Llywodraeth Cymru wedi cael ei ymgorffori'n llawn eto. Yn ogystal ag awdurdodau lleol

a chenedlaethol, mae angen i bartneriaid yn y sector cyhoeddus a'r trydydd sector, ac mewn cynghorau tref a chymuned, cymunedau a busnesau fod yn rhan o'r penderfyniadau.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Mae'r ddeddf hon yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus ystyried effaith hirdymor eu penderfyniadau, mynd ati i wella eu ffyrdd o weithio gyda phobl, cymunedau, a'i gilydd, ac atal problemau parhaus megis tloedi, anghydraddoldebau iechyd a newid yn yr hinsawdd.

Datblygu a'r perygl o lifogydd

Mae polisi a chanllawiau cynllunio, megis TAN 15, yn mynd i'r afael ag ymarferoldeb rheoli dŵr ac yn cydnabod bod afonydd a thraethlinau yn brosesau naturiol ac iddynt ran bwysig i'w chwarae mewn perthynas â llunio'r amgylchedd.

2021-2030 Cyflawni carbon sero net

Yn nodi'r modd y mae Ceredigion yn bwriadu ymateb i'r argyfwng hinsawdd sirol. Mae'n asesu allyriadau carbon gweithredol presennol y sir ac yn amlinellu'r heriau sy'n gysylltiedig â'r targed uchelgeisiol hwn ar gyfer 2030.

Cymru'r Dyfodol: y cynllun cenedlaethol 2040

Strategaeth ar gyfer mynd i'r afael â blaenoriaethau cenedlaethol allweddol, gan gynnwys cynnal a datblygu economi fywiog, cyflawni'r gwaith o ddatgarboneiddio, a gwrthsefyll y newid yn yr hinsawdd.

Adfywio Canol Trefi yng Nghymru

Trosolwg o'r modd y mae awdurdodau lleol yn rheoli ac yn adfywio canol eu trefi, gan ddod i'r casgliad bod canol trefi wrth graidd bywyd yng Nghymru ac yn gallu bod yn lleoedd bywiog a chynaliadwy.

Y rhaglen LEADER

Yn cael ei hariannu trwy Gynllun Datblygu Gwledig Cymru (2014-2020), mae'r rhaglen LEADER wedi'i chynllunio i annog pobl, busnesau a chymunedau lleol i gymryd rhan yn y gwaith o ddarparu atebion cynaliadwy, ond arloesol, i fynd i'r afael â heriau cyfredol.

Strategaeth Adfywio

3. Y Cefndir

3.5 Trosolwg cyllid

Mae'r dirwedd ariannu statudol wedi bod yn ansicr gydol yr ychydig flynyddoedd diwethaf. Yn ystod y ddau ddegawd diwethaf, cafwyd lefelau sylweddol o fuddsoddiad mewn datblygiadau cyfalaf ledled y DU. Yr ysgogiad ar gyfer hyn oedd cyflwyno arian loteri, ynghyd ag argaeledd cyllid yr UE trwy Gronfeydd Strwythurol. Fodd bynnag, mae'r gostyngiad mewn lefelau cyllid cyhoeddus yn ystod y blynyddoedd diwethaf wedi cael ei gofnodi'n helaeth, ac mae pob rheswm i gredu y bydd y dirywiad yn parhau ac, o bosibl, yn cyflymu mewn rhai rhanbarthau yn ystod y blynyddoedd nesaf. Mae effaith COVID-19 wedi golygu bod gwariant cyhoeddus dan bwysau yn fwy cyffredinol, a bydd hyn, yn anochel, yn golygu mwy o gystadleuaeth am unrhyw arian sydd ar gael o hyd.

Mae'r broses o flaenoriaethu penderfyniadau buddsoddi yn y dyfodol yn debygol o gael ei llywio gan amrywiaeth o ffactorau, ond mae Ceredigion mewn sefyllfa dda i elwa o fuddsoddiad os gall prosiectau fod yn gyson â blaenoriaethau strategol lleol, rhanbarthol a chenedlaethol ehangach.

Yn seiliedig ar raglenni ariannu diweddar a chyfredol, mae hwn yn rhoi cipolwg ar y mathau gwahanol o ffrydiau ariannu sydd ar gael o ffynonellau statudol. Dylid nodi hefyd fod rhaglenni ariannu newydd (a chylchoedd ariannu rhaglenni cyfredol) yn ymddangos yn barhaus:

- Llywodraeth y Deyrnas Unedig: Cronfa Ffyniant Gyffredin y DU (UKSPF)
- Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru: Bargen Dwf Canolbarth Cymru
- Llywodraeth y Deyrnas Unedig: Y Gronfa Ffyniant Bro
- Ymchwil ac Arloesi yn y DU (UKRI): Innovate
- Llywodraeth Cymru, Croeso Cymru: Cronfa'r Pethau Pwysig
- Llywodraeth Cymru, Croeso Cymru: Cronfa Buddsoddi mewn Twristiaeth, Cymru (CBTC)
- Llywodraeth Cymru: Cronfa Cymunedau'r Arfordir
- Llywodraeth Cymru: Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol
- Llywodraeth Cymru: Rhaglen Grant Cyfalaf Trawsnewid MALD
- Arall Llywodraeth Cymru: Ardoll Dwristiaeth

3.5.1 Arian y Loteri

Mae'r gyfran o arian y Loteri Genedlaethol sydd ar gael i achosion da yn dibynnu ar werthiant tocynnau loteri. Ar ôl rhai blynyddoedd o ddirywiad, gan roi pwysau ar yr arian a oedd ar gael, mae gwerthiant tocynnau wedi gweld cynnydd graddol yn ystod y blynyddoedd diwethaf. Er gwaethaf gostyngiad o 3% mewn gwerthiannau yn y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2022, roedd cyfran yr incwm i achosion da ychydig yn uwch na'r llynedd. Ymhlith y rhaglenni grant sydd ar gael ar hyn o bryd, gan gynnwys rhaglenni grant Llywodraeth Cymru a ddosberthir trwy gyrff loteri, y mae:

- Cyngor Celfyddydau Cymru: Rhaglen Loteri Cyfalaf
- Cronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol: Cronfa Gweithredu ar y Newid yn yr Hinsawdd
- Cronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol: Pobl a Lleoedd
- Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol a Llywodraeth Cymru: Lleoedd Lleol ar gyfer Natur
- Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol: Prif grant
- Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol a Llywodraeth Cymru/Cyfoeth Naturiol Cymru: Y Gronfa Rhwydweithiau Natur

Caeau chwarae Tirdref, y Parc Coffa

Man hamdden cymunedol awyr agored.

3.5.2 Ffynonellau dyngarol y sector preifat

Rhoddodd y 300 o ymddiriedolaethau a sefydliadau elusennol gorau yn y DU £3.48 biliwn yn 2019-2020, a oedd yn dwf o bron 8% o'r flwyddyn flaenorol. Mae'n well gan lawer o ymddiriedolaethau elusennol roi i elusennau llai, lle y gall eu grantiau gael effaith gyfrannol fwy. Fodd bynnag, gall datblygiadau cyfalaf mawr ddenu rhai o'r rhoddion mwyaf sylweddol gan ymddiriedolaethau a sefydliadau, ond dim ond un neu ddau o grantiau o'r fath y flwyddyn y gall ymddiriedolaeth fawr yn y DU eu rhoi, ac mae'r gystadleuaeth yn gref.

Mae'r grantiau hyn fel arfer yn canolbwyntio ar un neu fwy o'r themâu canlynol:

- Adeiladau newydd uchelgeisiol a gynlluniwyd i hyrwyddo rhagoriaeth ymchwil o'r radd flaenaf (yn aml mewn meysydd ymchwil sy'n ymwneud ag iechyd, neu sydd o ddiddordeb penodol i'r cyllidwr).
- Treftadaeth – adfer, ailddatblygu neu gynyddu mynediad i adeiladau o arwyddocâd hanesyddol a phensaernïol sylweddol.
- Cyfleusterau a fydd o fudd i nifer mawr o fyfyrwyr neu'r gymuned ehangach, neu a fydd yn hybu dysgu ymhlith aelodau'r naill garfan neu'r llall. Mae i'r adeiladau hyn fynediad cyhoeddus fel rheol. Er enghraifft, llyfrgelloedd, casgliadau amgueddfeydd prifysgolion, a lleoliadau celfyddydol sy'n eiddo i brifysgolion.
- Prosiectau grymus sy'n galluogi newid gwirioneddol, neu sy'n sicrhau newid sylweddol yn y ddarpariaeth; thema drawsbynciol sy'n berthnasol ledled amrediad o sectorau a gefnogir gan ymddiriedolaethau a sefydliadau.
- Mae gwerth am arian hefyd yn ystyriaeth allweddol.

3.5.3 Gwerth cymdeithasol

Yng Nghymru, mae pwysigrwydd gwerth cymdeithasol yn cael ei gydnabod yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, ac mae yna nifer o ddulliau o'i fesur. Yn dilyn ymgynghoriad helaeth, mae Fframwaith Mesur Gwerth Cymdeithasol Cenedlaethol Cymru (a elwir yn TOMs Cenedlaethol Cymru) yn cael ei gymeradwyo gan y Gymdeithas Llywodraeth Leol. Mae'r canllawiau ar ddefnyddio TOMs Cenedlaethol Cymru yn rhoi dealltwriaeth o'r modd y gall sefydliadau ddefnyddio'r fframwaith i ychwanegu gwerth at gymunedau a'r economi leol trwy gaffael blaengar. Mae'n caniatáu i werth ariannol gael ei osod ar eu cyfraniad i gymdeithas, a hynny trwy ddefnyddio set o 'werthoedd procsi'. Nid yw gwerth cymdeithasol yn ymwneud â budd ariannol yn unig, ond mae defnyddio'r gwerthoedd procsi yn helpu o ran deall graddfa ac ehangder yr effaith y gall mesur ei chael, ac o ran gallu cyfiawnhau penderfyniad caffael yn well.

Mae TOMs Cenedlaethol Cymru yn seiliedig ar gyfres o Themâu, Canlyniadau a Mesurau:

- Themâu – y themâu neu'r nodau strategol troswaol y mae sefydliad yn bwriadu eu dilyn, ac sydd wedi'u strwythuro ar sail saith nod Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- Canlyniadau – yr amcanion, neu'r nodau, y mae sefydliad yn ceisio eu cyflawni ac sy'n cyfrannu at y thema.
- Mesurau – y mesurau, neu'r gweithgareddau, y gellir eu defnyddio i asesu a weithredwyd neu a gyflawnwyd y canlyniad.

Nid yw'r fframwaith yn offeryn sefydlog, ac mae'n esblygu i adlewyrchu anghenion a phwysau newidiol mewn cymdeithas, a'r bwriad yw iddo gael ei ddiweddarau'n flynyddol.

Strategaeth Adfywio

3. Y Cefndir

3.6 Themâu craidd

Mae strategaeth adfywio pob tref yn nodi cyfres gyffredin o themâu trawsbynciol, a amlinellir gyferbyn, sy'n adlewyrchu strategaeth economaidd Ceredigion, 'Rhoi Hwb i Economi Ceredigion – Strategaeth ar gyfer Gweithredu 2020-35', y mae ei ffocws ar Bobl, Lle, Menter a Chysylltedd. Gyda'i gilydd, mae'r themâu craidd hyn yn gweithredu fel sylfaen ar gyfer lleoedd cynaliadwy.

Mae'r strategaeth yn nodi'r modd y mae ymyraethau targededig yn galluogi cymunedau i gydweithio tuag at gyflawni twf economaidd cadarn, cynaliadwy a mwy cydnerth ar gyfer Llandysul, twf sy'n cael ei greu gan bawb a'i rannu â phawb.

Mae ymyraethau arfaethedig sy'n dod o dan un neu ragor o'r themâu hyn yn cysylltu mewn modd tebyg â pholisi cenedlaethol a lleol, ac yn cefnogi nodau ac amcanion allweddol y strategaeth hon yn uniongyrchol.

Teithio Llesol

Datblygu a hyrwyddo rhwydwaith o lwybrau cerdded a beicio dynodedig sy'n cysylltu pobl a lleoedd, ac a fydd yn rhan o'u teithiau bob dydd.

Amgylchedd

Hyrwyddo'r amgylchedd lleol a rheolaeth gynaliadwy ar adnoddau naturiol. Gwarchod cynefinoedd naturiol i annog bioamrywiaeth.

Creu Lleoedd

Datblygu mannau nodedig a bywiog sy'n cryfhau'r berthynas rhwng pobl a lleoedd.

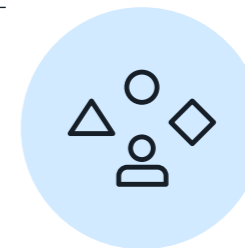
Busnes

Cefnogi busnesau a mentrau newydd a chyfredol ac eiriol drostynt. Sefydlu a chynnal seilwaith i gefnogi gwelliant economaidd.

Iechyd

Creu canol trefi bywiog sy'n cael effaith gadarnhaol ar ansawdd bywyd ac ar iechyd, hapusrwydd a ffyniant hirdymor cymunedau.

Sgiliau

Darparu cyfleoedd i gaffael a datblygu sgiliau a chymwyseddau gwaith craidd, sy'n annog dilyniant mewn hyfforddiant penodol neu ddewisiadau gyrfa yn y gymuned leol.

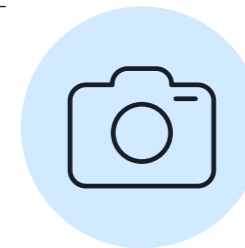
Cymeriad

Datblygu cymeriad hanesyddol a threftadaeth lleoedd i ddenu pobl i fyw ynddynt ac ymweld â nhw.

Y Stryd Fawr

Ystyried rôl y stryd fawr yn y dyfodol a'r modd y gallai gefnogi esblygiad canol tref i fod yn lle bywiog i fyw a gweithio ynddo, ac ymweld ag ef.

Twristiaeth

Annog twristiaeth adfywiol, sef ffordd gynaliadwy o ddarganfod lleoedd newydd sy'n cael effaith gadarnhaol ar gymunedau ac economïau lleol.

Cymuned

Hyrwyddo adfywiad a arweinir gan y gymuned. Nodi materion a chyfleoedd o fewn ardaloedd lleol a gwneud newidiadau sy'n cael effaith gymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol gadarnhaol.

Tirwedd

Cynyddu cydnerthedd yn wyneb effeithiau'r newid yn yr hinsawdd, yn ogystal â hyrwyddo rhyngweithio cymdeithasol mewn amgylchedd naturiol.

Teithio a Thrafnidiaeth

Hyrwyddo teithio hygyrch, cynaliadwy ac effeithlon. Gwneud trafndiaeth gyhoeddus yn ddewis deniadol.

Cyrchfan

Nodi a datblygu lleoedd sy'n creu profiadau bythgofiadwy, profiadau y bydd llawer o sgwrsio yn eu cylch.

Dysgu

Sicrhau bod cyfleusterau a fframweithiau yn bodoli i ddarparu cyfleoedd ar gyfer addysg, hyfforddiant a dysgu gydol oes.

Llesiant

Lleihau'r gwahaniaethau mewn cymunedau a chreu amodau sy'n galluogi pobl i fyw a gweithio mewn lleoedd diogel, bywiog.

2035 Llandysul

Tref â chysylltiadau da sydd wedi'i chanoli o gwmpas yr afon, ac sy'n cynnal cyfres o ddigwyddiadau cymunedol awyr agored.

Strategaeth Adfywio

4. Adfywio Trefi

4.1 Gweledigaeth

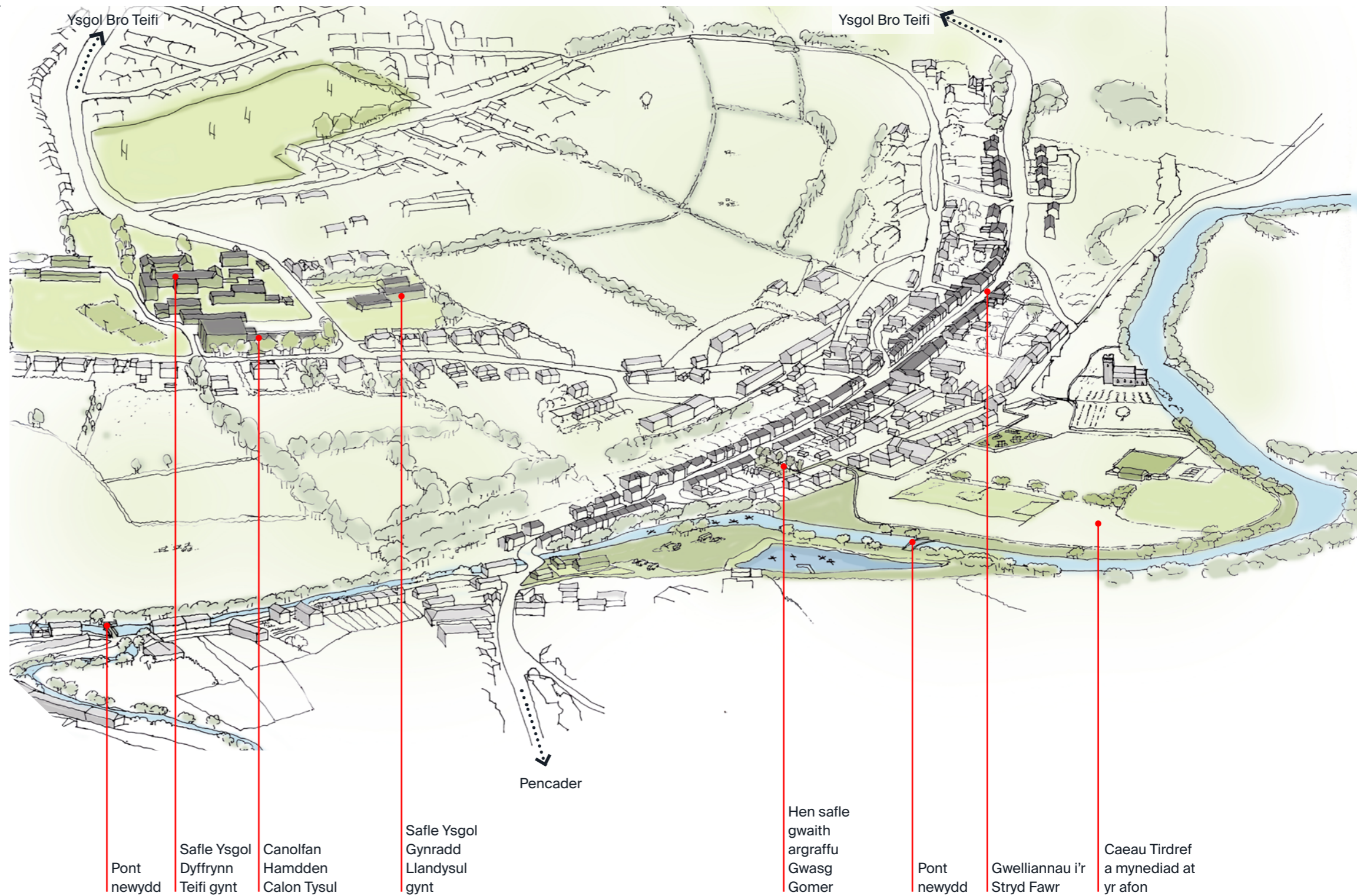
Mae Llandysul mewn lleoliad strategol ar Afon Teifi gan ei fod yn y man canol rhwng tarddiad yr afon a'r môr. Er bod yr afon yn un o brif arweddion y dirwedd, gyda chanolfan ganwio a gweithgareddau awyr agored sefydledig yn seiliedig arni, mae'n amlwg bod yna nifer o gyfleoedd i gryfhau perthynas y dref â'r ased allweddol hwn ac i gysylltu â'r dirwedd oddi amgylch. Ymddengys yn briodol adeiladu ar statws 'Croeso i Gerddwyr' Llandysul a Phont-tyweli, a nodweddion eraill, trwy sefydlu Llandysul yn gyrchfan i archwilio harddwch Dyffryn Teifi a'r dirwedd ehangach. Mae'r dull hwn yn cynnig manteision iechyd a llesiant i'r gymuned a phreswylwyr lleol ar yr un pryd â datblygu arlwy twristiaeth cynaliadwy sy'n cysylltu rhanddeiliaid a busnesau presennol.

Yr afon yw ased allweddol y dref. O ganlyniad, mae'r strategaeth adfywio yn rhoi pwyslais ar berthynas Llandysul â'r afon, ynghyd â'r cyfleoedd i wella amwynderau hamdden, llesiant ac adloniant ar draws y dref. Trwy gyfrwng ymyraethau targededig, sy'n cynnwys gwelliannau i'r Stryd Fawr a gwaith datblygu strategol i safleoedd allweddol, mae'r prosiectau'n cael eu targedu'n gynyddrannol er mwyn adeiladu momentwm a meithrin ymwybyddiaeth o statws a hunaniaeth y dref yn Nyffryn Teifi.

Ymddengys bod adleoli safleoedd addysg a chyflogaeth craidd ar gyrion y dref, ynghyd â chau'r banciau a gwasanaethau hanfodol eraill, wedi cyfrannu at ddirywiad canol y dref. Felly, mae angen i Stryd Fawr Llandysul fod yn fwy na dim ond ardal manwerthu; mae'n rhaid iddi ddatblygu i fod yn gymunedol ei natur. Yn greiddiol i'r ymyraethau o ran y Stryd Fawr fydd yr un gwerthoedd a themâu ar gyfer y gwaith adfywio ledled y dref, a bydd hyn yn darparu'r rhuban cysylltiol sy'n cysylltu'r busnesau, y mentrau a'r sefydliadau eraill hynny sy'n gwasanaethu preswylwyr ac ymwelwyr ar hyn o bryd, a'r rhai a fydd yn eu gwasanaethu yn y dyfodol.

Mae'r weledigaeth hon yn cyd-fynd ag arlwy craidd Cymru ar gyfer yr economi ymwelwyr ('Croeso i Gymru: Blaenoriaethau i'r economi ymwelwyr 2020-2025'), ac yn rhoi ffocws ar y canlynol:

- Tirweddau eithriadol, a ofelir amdanynt;
- Cymunedau bywiog a diwylliant creadigol;
- Anturiaethau a gweithgareddau epic i bawb.

Parthau adfywio

Ardaloedd allweddol yr eir i'r afael â nhw yn y cynllun adfywio: safle Ysgol Dyffryn Teifi gynt a'r caeau chwarae, y Parc Coffa, a chysylltiadau â'r Stryd Fawr.

Strategaeth Adfywio

4. Adfywio Trefi

4.2 Adborth rhanddeiliaid

Mae'r cynllun adfywio wedi deillio o sgysiau ag awdurdodau lleol a phreswylwyr, ac mewn gweithdy ymgysylltu â rhanddeiliaid allweddol. Yn seiliedig ar y canlyniadau, mae'r strategaeth yn pennu cyfres o ymyraethau targededig a phrosiectau ategol allweddol, ynghyd ag argymhellion ar gyfer rhoi'r eitemau hyn ar waith.

Gwahoddwyd y rhanddeiliaid i ymateb i'r pynciau canlynol:

- Asedau**
Beth sy'n gweithio'n dda yn eich tref ar hyn o bryd?
- Gweledigaeth**
Disgrifiwch sut olwg a fydd ar eich tref mewn deng mlynedd.
- Ymyrraeth**
Pa newid a fyddai'n trawsffurfio eich tref fwyaf?
- Yr Economi**
Sut y gallai economi eich tref fod yn fwy cynaliadwy a chydnerth?

Gyda'n gilydd, bu i ni gynnal ymarfer creu gweledigaeth – sef plotio'r modd y gallai Llandysul edrych ymhen 5, 10, ac 20 mlynedd. Trwy fynd ati i fapio, nododd aelodau'r gymuned ymyraethau a syniadau ar gyfer y dref.

Darparodd 19 o gynrychiolwyr o blith rhanddeiliaid allweddol fwy na 140 o eitemau o adborth ar ffurf fformatau gwahanol. Mae'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth a gasglwyd wedi cael eu dadansoddi, ac yn cael eu hadlewyrchu yn y strategaeth adfywio i amlygu'r materion, yr anghenion a'r syniadau a ddaeth i'r amlwg yn y gweithdy.

Gweledigaeth

“Canolfan ar gyfer twristiaeth werdd”

Gweledigaeth

“Lle i'w brofi”

Economaidd

“Cymorth i sefydlu microfusnesau”

Ymyrraeth

“Pobl yn credu ynddyntynddynt eu hunain ac yn ei gilydd; yna, ymdeimlad o le a bywyd”

Ymyrraeth

“Trafnidiaeth gyhoeddus a theithio llesol”

Economaidd

“Denu mwy o bobl i ganol y dref”

Ymyrraeth

“Datblygu Ysgol Dyffryn Teifi”

Gweledigaeth

“Pentref siopa prysur sy'n seiliedig ar yr afon”

Ymgysylltu â rhanddeiliaid

Ffotograffau ac adborth o weithdy ymgysylltu â rhanddeiliaid a gynhaliwyd i drafod adfywiad yn Llandysul.

Strategaeth Adfywio

4. Adfywio Trefi

4.3 Dadansoddi

Mae'r canlynol yn adlewyrchu ymchwil i gyfleoedd a chyfyngiadau presennol, yn cynnwys deddfwriaeth gynllunio, gan roi ystyriaeth i asedau allweddol y dref.

4.3.1 Cyfyngiadau cynllunio

Mae Llandysul wedi'i chyfyngu o ganlyniad i'r prif safle cyflogaeth, sef Canolfan Fwyd a Pharc Menter Horeb, a'r safle addysg, Ysgol Bro Teifi, sy'n lleoliadau ar gyrion yr anheddiad. Mae'r symudiad hwn i gyrion y dref, ynghyd â chyfraddau isel o ran y cyflenwad tai, wedi arwain at farweidd-dra'r Stryd Fawr, ac at golli gwasanaethau cyhoeddus, yn cynnwys banciau a swyddfeydd post. Mae'r datblygiad tai diweddar gyferbyn â meddygfa Llyn y Frân wedi gwerthu'n dda, a byddai datblygiad pellach yn helpu i gynyddu'r galw am feddianwyr ac am wasanaethau yng nghanol y dref, gan gyfrannu at fywiogrwydd y Stryd Fawr.

Mae llifogydd a rheoliadau ffosffad cyfredol yn gyfyngiadau ychwanegol. Er mai go gyfyngedig yw effaith llifogydd ar ddatblygiadau cyfredol yn yr ardal, mae'r ardaloedd sydd ar gael i'w datblygu yn y dyfodol wedi lleihau rhywfaint. Bydd rheoliadau diweddar sy'n mynd i'r afael â lefel y ffosffadau yn nalgylchoedd ACA yr afon yn cael effaith ar y broses o gyflenwi tai a datblygiadau eraill o'r byrdymor i'r tymor canolig.

Mae Datganiad Aneddiadau Cynllun Datblygu Lleol 1 (CDLI1), cynllun statudol sy'n pennu polisiau a chynigion penodol ar gyfer datblygu a defnydd tir yng Ngheredigion, yn amlygu tri maes i fynd i'r afael â nhw:

- Darparu tai;
- Yr angen i leihau allfudo yn Llandysul, a;
- Safleoedd diwydiannol Groesffordd a Horeb.

"Nid yw effaith ffordd osgoi Llandysul ar fusnesau manwerthu lleol wedi'i llawn ddeall eto, ond mae'n bosibl y bydd angen ymgyrch farchnata ymosodol drwy frandio a manwerthu i wneud iawn am golli masnach rhai sy'n mynd heibio drwy hyrwyddo Llandysul fel cyrchfan manwerthu arbennig. Mae'r Strategaeth Adfywio yn rhoi pwys mawr ar y gobaith o gysylltu ymgyrch o'r fath â chryfderau presennol Llandysul drwy greu cyswllt manwerthu rhwng y Ffocws Gweithgarwch a Thwristiaeth o gwmpas yr Afon, y Paddlers a chanol y dref" (Datganiad Aneddiadau).

O ganlyniad, y Stryd Fawr, profiad o'r afon a hygyrchedd yw'r meysydd ffocws rhesymegol ar gyfer y strategaeth adfywio.

Safleoedd allweddol

Mae yna nifer o gyfyngiadau cynllunio yn Llandysul, gan gynnwys cyfraddau isel o ran cyflenwi tai, rheoliadau llifogydd a ffosffad, ac allfudo.

Strategaeth Adfywio

4. Adfywio Trefi

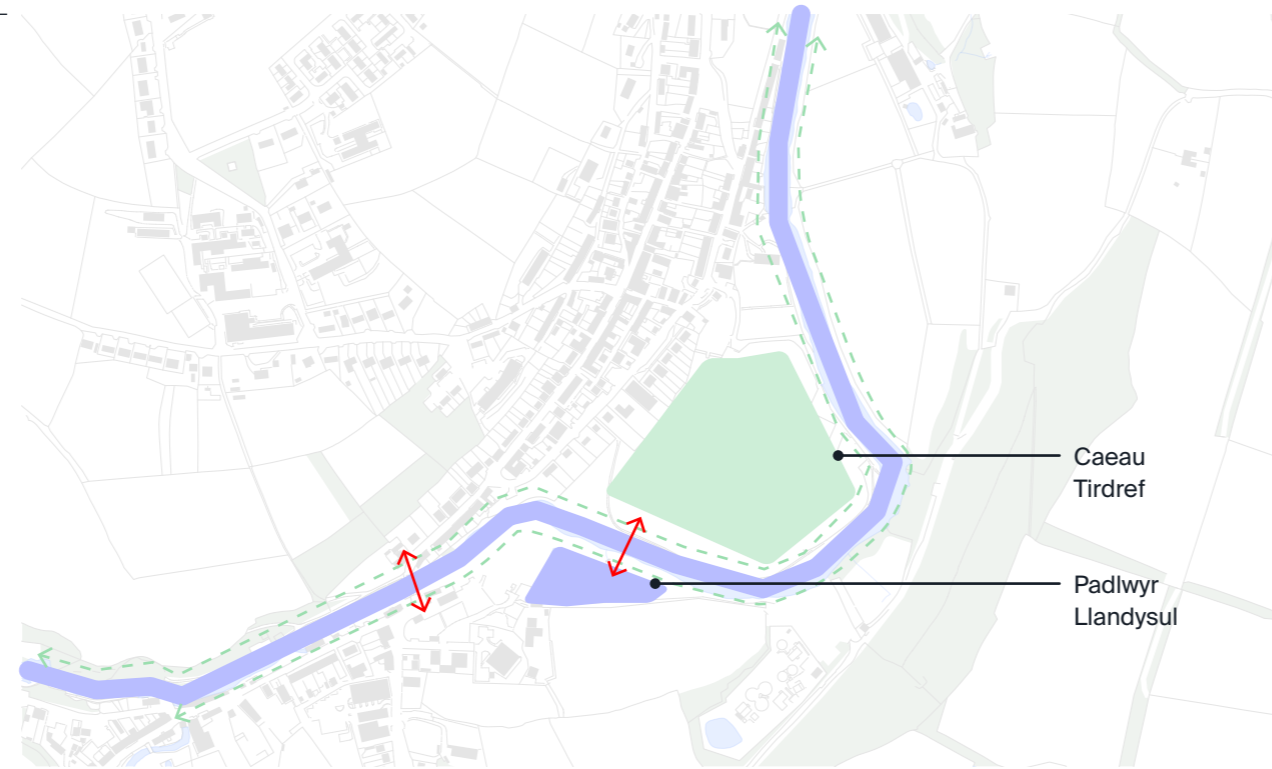
4.3.2 Yr afon/y dirwedd

Gan fod tref Llandysul wedi'i lleoli ger hanner isaf Afon Teifi, mae'n gorwedd tua hanner ffordd rhwng tarddiad yr afon a'r môr. Mae Afon Teifi yn gartref i Gymdeithas Bysgota Llandysul a Padlwyr Llandysul ac yn gyforiog o bysgotwyr a gweithgareddau canŵio. Gellir ystyried yr afon llawn treftadaeth hon yn ased naturiol mwyaf Llandysul gan ei bod yn gweithredu fel prif atyniad hamdden awyr agored trwy gydol y flwyddyn.

Gellid manteisio mwy ar yr afon i hyrwyddo hamdden awyr agored, ehangu llwybr Teifi, darparu mwy o arlwy twristiaeth, a gwella iechyd a llesiant ymhlith preswylwyr lleol.

O ganlyniad i lefelau dŵr uchel yn y gaeaf, mae yna risg o lifogydd yn ardaloedd is Llandysul, gan gynnwys caeau chwarae Tirdref. Dylid defnyddio mesurau lliniaru llifogydd naturiol yn gymorth o ran y posibilrwydd o lifogydd, ac i'w lliniaru, a dylai hyn gael ei archwilio yn rhan o brosiect gwlyptir.

A hithau'n ased naturiol o bwys, mae'r afon a'i chyffiniau yn gartref i ddigwyddiadau chwaraeon a hamdden awyr agored blynyddol, yn ogystal â gweithgareddau ar y dŵr gan Padlwyr Llandysul a'r Gymdeithas Bysgota.

Mae'n ofynnol cael gwell mynediad a mwy o gysylltedd o amgylch yr afon.

Asedau

“Amgylchedd naturiol, pobl, a chysylltedd”

Asedau

“Y dirwedd – yn atyniad mawr ar gyfer gweithgareddau. Mae'r harddwch naturiol yn denu pobl.”

Asedau

“Lleoliad: yr arfordir, yr afon, yn ganolog yn y sir”

Asedau

“Y parc a'r clwb criced”

Afon Teifi a Chaeau Tirdref

Asedau naturiol o bwys; man lle cynhelir digwyddiadau chwaraeon a hamdden awyr agored blynyddol, a lleoliad cartref Padlwyr Llandysul, y Gymdeithas Bysgota a chlybiau chwaraeon eraill.

Strategaeth Adfywio

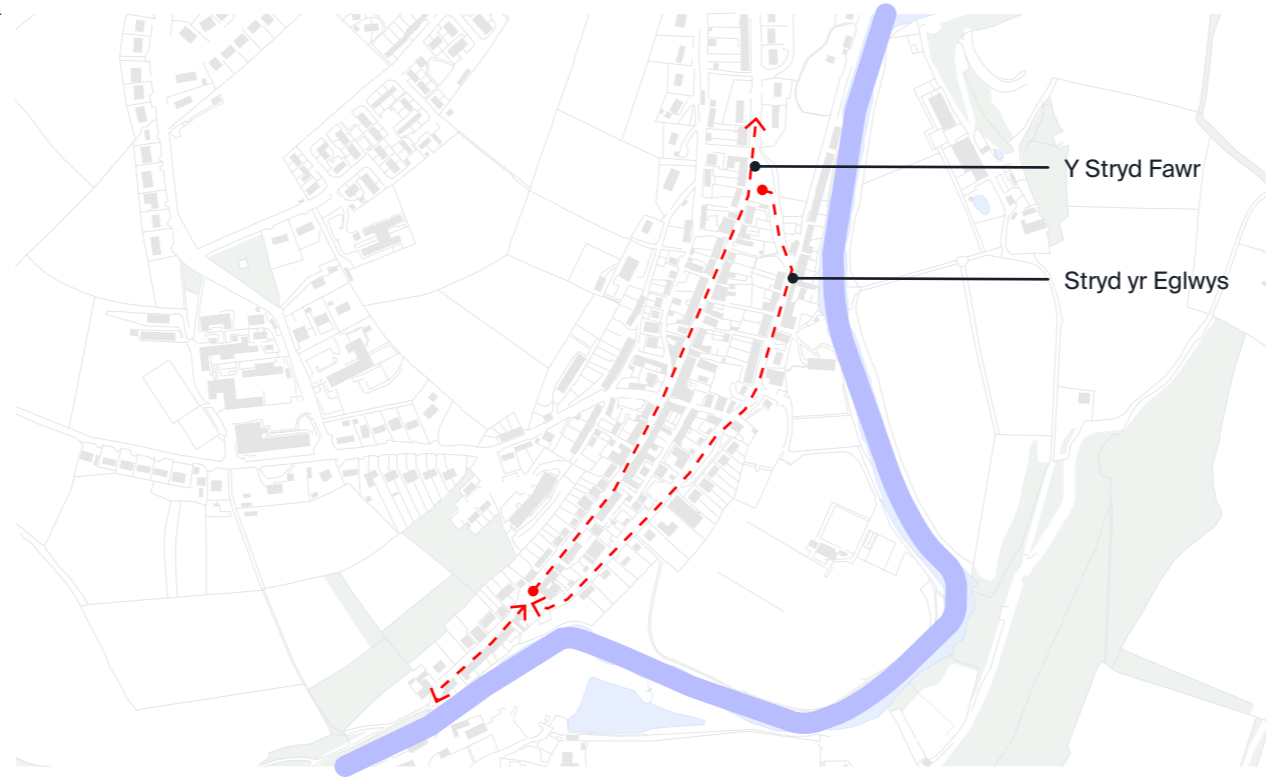
4. Adfywio Trefi

4.3.3 Tref farchnad hanesyddol

Yn hanesyddol, roedd gan Llandysul ddiwydiant gwlân a thecstilau ffyniannus, ac roedd hefyd yn gartref i farchnad da byw fywiog. Mae ei rôl a'i swyddogaeth o fod yn ganolfan manwerthu a gwasanaethau wedi bod yn dirywio'n gyson o ganlyniad i newid arferion bancio ac amaethyddiaeth, a thwf siopau 'ar gyrion y dref', elfennau a waethygwyd yn fwy diweddar o ganlyniad i agor ffordd osgoi Llandysul ar yr A486 ac adleoli ei hysgolion i'w hymylon. Mae'r cyfuniad o'r newidiadau hyn wedi arwain at nifer uchel o adeiladau gwag neu adfeilledig ar y Stryd Fawr.

I ddiogelu cymuned Llandysul, mae ailfeddwl yn radical am y Stryd Fawr ac aildefnyddio ei hunedau gwag yn anghenraid ac yn gyfle.

I gefnogi'r gwelliant sylfaenol hwn, mae yna gyfle i fuddsoddi mewn ffryntiadau strydoedd ac i ystyried rhoi blaenoriaeth i gerddwyr fel bod y Stryd Fawr yn lle diogel a chrosawgar i fod ynddo. Yn ei hanfod, mae'r Stryd Fawr yn cynnal gweithgarwch economaidd yng nghanol tref Llandysul, ac yn cynnig y potensial ar gyfer creu swyddi, ynghyd â rhagor o gyfleoedd i fusnesau lleol neu sefydliadau trydydd sector.

Y system unffordd sy'n weithredol yng nghanol tref Llandysul ar hyn o bryd.

Asedau
"Ymdeimlad cryf o dreftadaeth"

Asedau
"Naws gymunedol"

Asedau
"Busnesau a mentrau dwyieithog"

Asedau
"Cyfuno adnoddau"

Y Stryd Fawr

Cyfle i fuddsoddi mewn gwelliannau i ffryntiadau strydoedd.

Strategaeth Adfywio

4. Adfywio Trefi

4.3.4 Parthau a gwasanaethau

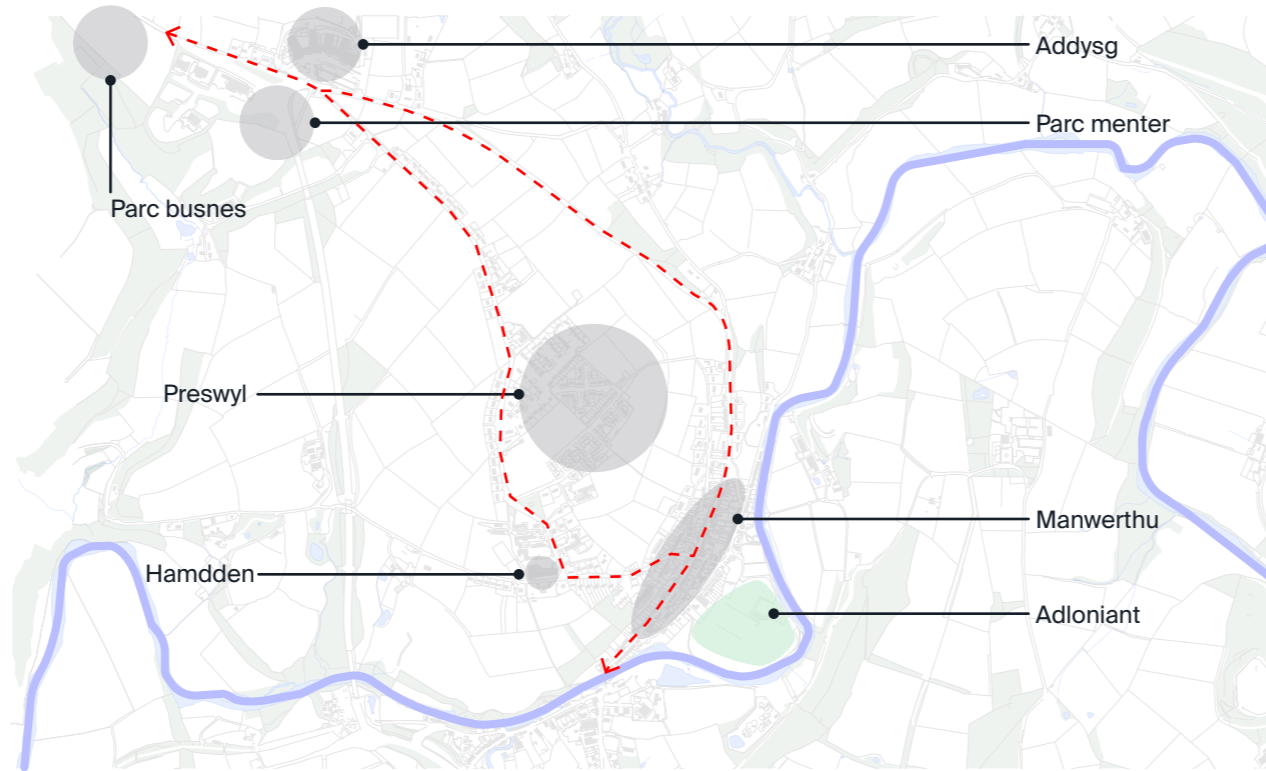
Mae Llandysul yn cynnwys nifer o barthau allweddol y gellir eu nodi fel a ganlyn:

- Diwydiannol
- Addysg
- Preswyl
- Hamdden
- Manwerthu
- Adloniant

Ar hyn o bryd, mae'r cysylltedd rhwng yr ardaloedd a nodir yn wael. Byddai datblygu a gwella llwybrau rhwng gwasanaethau lleol ac amwynderau, a hynny gyda phwyslais ar deithio llesol, o gymorth mawr. Mae i hyn y potensial i hybu iechyd a llesiant cymunedol, a gwella'r economi leol.

4.3.5 Topograffi

Mae gan Landysul heriau sylweddol o ran mynediad cyfartal yn rhinwedd ei dopograffi. Mae hyn yn gwahanu'r Stryd Fawr oddi wrth lan yr afon a mannau gwyrdd cyhoeddus, yn ogystal ag oddi wrth ardaloedd preswyl sylweddol eu maint sy'n uwch i fyny.

Cysylltiadau cyfredol rhwng parthau a gwasanaethau

Y cyswllt arfaethedig rhwng y pum parth

Parthau

1. Ardal breswyl: ystad dai Y Ffawydd
2. Parth hamdden: Tirdref caeau chwarae

Strategaeth Adfywio

4. Adfywio Trefi

4.4 Effaith economaidd a gwerth cymdeithasol

Mae sgôr Coch/Oren/Gwyrdd wedi cael ei ddefnyddio ar gyfer pob prosiect i ddangos sgôr ei lefel macro o ran gwerth cymdeithasol ac effaith economaidd. Mae coch yn dynodi bod i brosiect effaith economaidd a gwerth cymdeithasol isel, tra byddai statws gwyrdd yn dynodi effaith economaidd a gwerth cymdeithasol uchel.

Mae'r tabl isod yn dangos y modd y defnyddiwyd pum dangosydd effaith economaidd, pob un â thair sgôr.

Mae'r sgôr Coch/Oren/Gwyrdd yn defnyddio'r sgôr effaith economaidd yn y tabl isod ac yn cyfuno hyn â'r sgôr ar gyfer Gwerth Cymdeithasol, sy'n seiliedig ar nifer y canlyniadau y mae'r prosiect yn debygol o'u cyflawni.

Mae TOMs Cenedlaethol Cymru (Themâu, Canlyniadau, mesurau'r) wedi'i gynllunio i ganiatáu i sefydliadau asesu cyfraniad eu gwerth cymdeithasol i 'Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015' yn nhermau buddion anariannol a'r gwerth ariannol ychwanegol a grëir. Mae yna 35 canlyniad i gyd, gyda phob un yn gyson ag un o saith thema 'Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015'. Yn y cam hwn, ni allwn ddefnyddio'r gwerth procsi i gyfrifo'r gwerth ariannol ychwanegol a grëwyd – ond dylid gwneud hyn yn ystod cam dichonoldeb llawn diweddarach, a hynny fesul achos.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Amcanion

- Cymru lewyrchus
- Cymru sy'n gyfrifol ar lefel eyd-eang
- Cymru gydnherth
- Cymru iachach
- Cymru sy'n fwy cyfartal
- Cymru o gymunedau cydlynus
- Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu

Sgôr Coch/ Oren/Gwyrdd	EE Isel (1) (sgôr <= 5)	EE Canolig (2) (sgôr 6-10)	EE Uchel (3) (sgôr 11-15)
---------------------------	----------------------------	-------------------------------	------------------------------

GC Isel (1) = Yn bodloni 3 neu lai o ganlyniadau'r TOMs Cenedlaethol	1	2	3
GC Canolig (2) = Yn bodloni 4-6 o ganlyniadau'r TOMs Cenedlaethol	2	4	6
GC Uchel (3) = Yn bodloni 7 neu fwy o ganlyniadau'r TOMs Cenedlaethol	3	6	9

Dangosydd Effaith Economaidd (EE)

Creu swyddi
Cynnydd yn nifer yr ymwelwyr
Cynnydd yn yr amser y maent yn aros
Cynnydd yn nifer yr ymwelwyr o'r tu allan i'r ardal leol
Cynyddu gwerth y tir

Sgôr uchaf posibl

EE Isel (Sgôr 1)	EE Canolig (Sgôr 2)	EE Canolig (Sgôr 2)
Dim i minimol Dim i minimol Annhebygol Annhebygol Annhebygol	Peth Peth Peth Peth Peth	Sylweddol Sylweddol Sylweddol Sylweddol Sylweddol
5	10	15

Stryd Lincoln

Mae'r Stryd Fawr yn cynnwys nifer bach o fusnesau annibynnol, bwyty, sawl siop tecawê a siop cyfleustra.

Strategaeth Adfywio

4. Adfywio Trefi

4.5 Cynllun adfywio

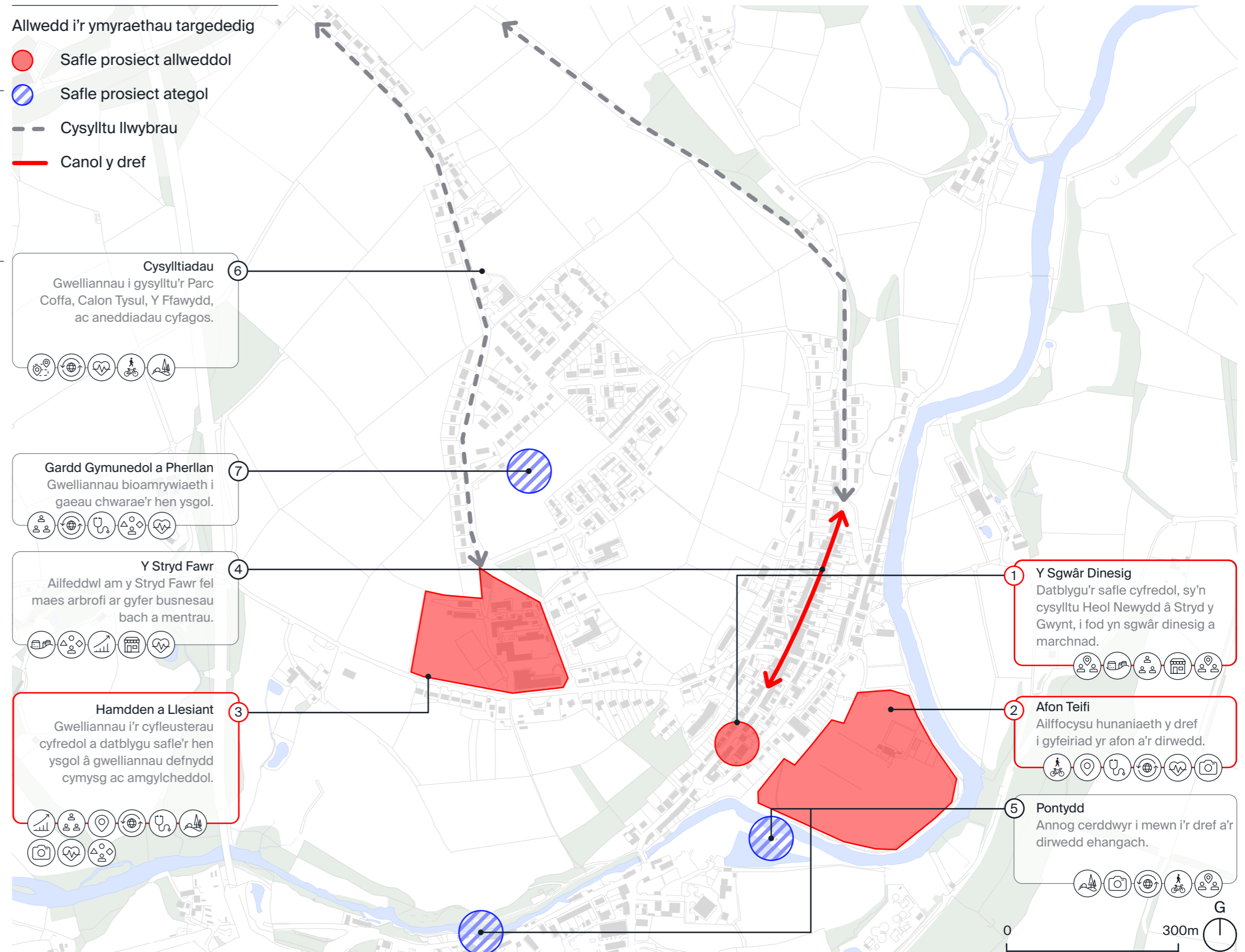
Mae cynllun adfywio Llandysul yn nodi nifer o brosiectau i wella asedau cyfredol a chreu cyfleoedd ar gyfer tref lewyrchus y gall pobl fyw a gweithio ynddi. Mae set o themâu yn cysylltu ysgogwyr economaidd Ceredigion, ynghyd â blaenoriaethau rhanbarthol a chenedlaethol eraill.

4.6 Ymyraethau targededig

Mae pob cynnig yn cael ei ddsbarthu'n ymyraeth dargededig allweddol neu'n brosiect ategol. Mae'r ymagwedd hon at adfywio yn golygu bod naill ai ymyraethau allweddol targededig yn gweithredu fel catalyddion i gyfres o brosiectau llai eraill ddigwydd, neu fod prosiectau ategol yn galluogi cynigion trawsffurfiol i ddod i'r amlwg.

Mae'r cynllun yn swm o rannau, sy'n cynrychioli gweledigaeth gyffredinol ar gyfer Llandysul. Mae'r cynigion yn cynnwys enillion cyflym, syniadau arbrofol tymor canolig, a datblygiadau tymor hwy, a fydd dan arweiniad naill ai'r cyngor neu'r gymuned:

1. Sgwâr Dinesig
2. Afon Teifi
3. Hamdden a Llesiant
4. Y Stryd Fawr
5. Pontydd
6. Cysylltiadau
7. Gardd Gymunedol a Pherllan

Strategaeth Adfywio

4. Adfywio Trefi

	Crynodeb	Themâu	Trawsfurfiol Sylfaenol	Cyfalaf	Refeniw	Tasgau a Chostau Allweddol	Amser	Effaith Economaidd	Gwerth Cymdeithasol	Sgôr Coch / Oren / Gwyrdd	Cysylltedd	Menter	Pobl	Lle	Cyllid a Pholisi
Prosiectau Allweddol															
1. Y Sgwâr Dinesig	<p>Datblygu'r safle cyfredol, sy'n cysylltu Heol Newydd â Stryd y Gwynt, i fod yn sgwâr dinesig a marchnad. Sefydlu cyswllt cymunedol gweithredol a mecanwaith ar gyfer cefnogi grwpiau lleol, sefydliadau'r trydydd sector, a busnesau annibynnol bach.</p> <p>Yn y byrdymor, tirlunio'r safle a defnyddio'r gofod, dros dro, i brofi digwyddiadau, marchnadoedd, a siopau dros dro tymhorol. Sefydlu'r safle yn fan ar gyfer cynulliadau a chyfarfodydd, ac yn llwybr craidd rhwng yr afon, y parcdir a'r Stryd Fawr.</p> <p>Byddai hyn yn pwysleisio'r cyswllt rhwng yr afon a'r Stryd Fawr, gan gyplysu gwelliannau a chysylltiadau Seilwaith Gwyrdd a Glas (GBI) (gweler rhif 6).</p> <p>Byddai'r prosiect yn gatalydd ar gyfer aildychmygu'r Stryd Fawr ac yn cyplysu â gwelliannau iddi (gweler rhif. 4).</p>	 Cymuned Cyrchfan Y Stryd Fawr Creu Lleoedd Sgiliau	<p>Sylfaenol – galluogi cysylltedd a gwell amwynder</p> <p>Cefnogi gweithgarwch economaidd ar y Stryd Fawr</p>	<p>Caffael y safle (y gymuned leol eisoes wedi ei brynu)</p> <p>Gwelliannau i'r dirwedd</p> <p>Marchnadoedd, a siopau dros dro</p> <p>Y potensial ar gyfer cynnig adeiladu tymor hwy a/neu hyb cymunedol ar ran o'r safle</p>	<p>Cynyddu nifer yr ymwelwyr ar y Stryd Fawr, yr amser y maent yn aros a'r hyn y maent yn ei wario mewn siopau lleol</p> <p>Incwm ar gyfer marchnadoedd a digwyddiadau</p> <p>Y posibilrwydd i drydydd partïon ei logi ar gyfer sinema awyr agored neu fentrau tymhorol eraill</p>	<p>£2.1 miliwn</p> <ul style="list-style-type: none"> Dymchwel ôl troed yr adeilad cyfredol Tirlunio'r safle Cynllunio cyfres o stondinau marchnad a siopau dros dro Arwyddion a dodrefn awyr agored Y potensial ar gyfer adeilad cymunedol 	Byrdymor	12	Isel			✓	✓	✓	<p>Ar hyn o bryd, nid oes yna unrhyw ffynonellau cyllid amlwg ar gael gan Lywodraeth Cymru ar gyfer y prosiect hwn.</p> <p>Gellid ei ystyried yn elfen o ddyraniad Cronfa Ffyniant Gyffredin y DU yng Ngheredigion, a hynny'n rhan o flaenoriaeth buddsoddi Cymuned a Lle.</p>
2. Afon Teifi	<p>Datblygu cyfleoedd Seilwaith Gwyrdd a Glas sy'n gysylltiedig ag Afon Teifi, ac adleoli hunaniaeth/ffocws y dref i gyfeiriad yr afon a'r dirwedd o'i chwmpas. Gwelliannau i'r Parc Coffa a Chaeau Chwarae Tirdref, a chyflwyno teithiau cerdded cylchol wrth yr afon.</p> <p>Archwilio dichonoldeb prosiect gwlyptir – er mwyn gwella iechyd coridor Afon Teifi, gellid cefnogi ateb seiliedig ar natur i berygl llifogydd trwy greu cynefin gwlyptir. (Cyfeirier at y Strategaeth Seilwaith Gwyrdd)</p> <p>Bydd y prosiectau hyn yn datblygu Afon Teifi i fod yn gyrchfan, ac yn dynodi Llandysul yn fan canol rhwng tarddiad yr afon a'r môr – gan ddatblygu twristiaeth a gweithgarwch ymwelwyr dydd sy'n cysylltu â'r themâu hyn.</p>	 Teithio Llesol Cyrchfan Amgylchedd Iechyd Twristiaeth Llesiant	<p>Trawsfurfiol – cyfres o brosiectau a rhaglenni cyfalaf i newid seilwaith – sy'n galluogi gweithgarwch economaidd ac yn gwella cymeriad y dref</p>	<p>Cyfres o brosiectau datblygu cyfalaf bach ar y cyd â Chlwb Pêl-droed Llandysul, Clwb Criced Llandysul, Padlwyr Llandysul, Cymdeithas Bysgota Llandysul, a sefydliadau eraill o amgylch Afon Teifi a Chaeau Chwarae Tirdref</p> <p>Gwelliannau i'r llwybrau troed i feicwyr a cherddwyr o amgylch yr afon</p>	<p>Incwm o barcio ceir</p> <p>Cynydd yn nifer yr ymwelwyr, a gwariant eilaidd wrth i broffil y gyrchfan ddatblygu</p> <p>Pris llogi ar gyfer cyfleusterau hamdden a digwyddiadau chwaraeon</p> <p>Aelodaeth, tocynnau, a thrwyddedau ar gyfer clybiau a chymdeithasau lleol</p>	<p>£3.5 miliwn</p> <ul style="list-style-type: none"> Llwybr teithio llesol i feicwyr a cherddwyr, fel ei gilydd, o amgylch Caeau Chwarae Tirdref Gwelliannau i lan yr afon, gan gynnwys pierau pysgota Meinciau a dodrefn awyr agored Gwelliannau ac estyniadau i lwybrau troed, gan gynnwys llwybrau cerdded cylchol Pafiliwn bach neu ymyrraeth bensaernïol dros dro Lwfans ar gyfer dichonoldeb prosiect gwlyptir 	Tymor canolig	10	Canolig				✓	✓	<p>Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol: Prif Grantiau</p> <p>Llywodraeth Cymru/Croeso Cymru: Cronfa Buddsoddi Twristiaeth Cymru</p> <p>Cyfoeth Naturiol Cymru/Cronfa Rheoli Llifogydd Naturiol Llywodraeth Cymru</p> <p>Cronfa Teithio Llesol Llywodraeth Cymru</p> <p>Ymddiriedolaethau a sefydliadau elusennol a chanddynt flaenoriaethau amgylcheddol</p>

Strategaeth Adfywio

4. Adfywio Trefi

	Crynodeb	Themâu	Trawsfurfiol Sylfaenol	Cyfalaf	Refeniw	Tasgau a Chostau Allweddol	Amser	Effaith Economaidd	Gwerth Cymdeithasol	Sgôr Coch / Oren / Gwyrdd	Cysylltedd	Menter	Pobl	Lle	Cyllid a Pholisi
Prosiectau Allweddol															
3. Hamdden a Llesiant	<p>Buddsoddiad yn y ganolfan hamdden gymunedol gyfredol i wella'r cyfleusterau presennol.</p> <p>Cysoni â'r gwaith o ddatblygu safle'r hen ysgol (cyfagos) ar gyfer defnydd cymysg, a fyddai'n cynnwys gwelliannau amgylcheddol. Cynnig i ganolbwyntio ar hamdden ac amwynderau, gyda'r potensial i gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dolydd blodau gwylt Gweithgareddau antur awyr agored Mannau ar gyfer digwyddiadau Gwersylla dros nos Cyfleusterau iechyd a llesiant 	<p> Busnes</p> <p> Cymuned</p> <p> Cyrchfan</p> <p> Amgylchedd</p> <p> Iechyd</p> <p> Tirwedd</p> <p> Creu Lleoedd</p> <p> Sgiliau</p> <p> Twristiaeth</p> <p> Llesiant</p>	<p>Sylfaenol – yn galluogi gweithgarwch economaidd a datblygiad busnesau</p> <p>Cyfleoedd i greu swyddi, a photensial i fusnesau hamdden ac adloniant graddfa fach ddatblygu'r safle</p>	<p>Adnewyddu a gwella'r pwll nofio a'r ganolfan hamdden</p> <p>Sefydlu lleoliadau awyr agored ar gyfer digwyddiadau tymhorol, gwersylla, a gweithgareddau eraill</p> <p>Cymorth prosiectau ar gyfer datblygiad defnydd cymysg ar safle Ysgol Dyffryn Teifi gynt.</p>	<p>Cynyddu'r refeniw o'r pwll nofio a'r ganolfan hamdden</p> <p>Llogi'r lleoliad ar gyfer gweithgareddau hamdden a busnes</p> <p>Incwm o wersylla a digwyddiadau tymhorol</p> <p>Rhent o unedau busnes, swyddfeydd a gweithdai</p> <p>Ffioedd sy'n gysylltiedig â Chynllunio, a106 a chytundebau'r Ardoll Seilwaith Cymunedol ar gyfer seilwaith ategol a gwasanaethau sylfaenol</p>	<p>£11.9 miliwn</p> <ul style="list-style-type: none"> Adnewyddu'r cyfleusterau cyfredol a'r ganolfan hamdden Estyniad i Calon Tysul i wella cyfleusterau'r hyb cymunedol cyfredol Ailwampio gweithdai'r hen ysgol i ffurfio gofodau stiwdios ac adeiladau busnesau bach Gosod cyfleusterau ar gyfer gwersylla a digwyddiadau tymhorol Lwfans ar gyfer astudiaeth ddichonoldeb ac uwchgynllun safle mewn perthynas â datblygiad defnydd cymysg sy'n ymgorffori'r uchod Lwfans ar gyfer ad-drefnu ac addasu prif adeilad yr hen ysgol 	Hirdymor	13	Uchel			✓	✓	✓	<p>Cronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol: Pobl a Lleoedd</p> <p>Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol Llywodraeth Cymru</p> <p>Llywodraeth Cymru a Chronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol: Lleoedd Lleol ar gyfer Natur</p> <p>Llywodraeth Cymru/Croeso Cymru: Cronfa Buddsoddi Twristiaeth Cymru</p> <p>Ymddiriedolaethau a sefydliadau elusenol</p>

Strategaeth Adfywio

4. Adfywio Trefi

	Crynodeb	Themâu	Trawsfurfiol Sylfaenol	Cyfalaf	Refeniw	Tasgau a Chostau Allweddol	Amser	Effaith Economaidd	Gwerth Cymdeithasol	Sgôr Coch / Oren / Gwyrdd	Cysylltedd	Menter	Pobl	Lle	Cyllid a Pholisi
Prosiectau Ategol															
4. Y Stryd Fawr	<p>Ailfeddwl yn y bôn am y Stryd Fawr fel maes arbrofi ar gyfer busnesau bach a mentrau.</p> <p>Gwelliannau ar hyd y Stryd Fawr i gefnogi siopau manwerthu ac adeiladau masnachol cyfredol ac yn y dyfodol. Buddsoddiadau mewn gwelliannau i ffrytiadau strydoedd, a photensial i ad-drefnu unedau masnachol graddfa fach uwchben safleoedd manwerthu.</p> <p>Gwelliannau i'r strydoedd cefn a strydoedd ochr cyfredol sy'n cysylltu Stryd y Brenin â Stryd yr Eglwys, gan gynnwys planhigion cyfoethog ar gyfer byd natur, a gwyrddu lle bo hynny'n briodol.</p> <p>Gwella'r palmant i gerddwyr a'r llwybr i fyny'r Stryd Fawr, gan sicrhau'r lled dirwystyr gofynnol i'r droedfordd, a hynny o gyffordd Stryd y Bont a Heol Newydd i gyffordd Stryd y Ffynnon a Lôn Letty.</p>	 Busnes Cymeriad Y Stryd Fawr Creu Lleoedd Sgiliau Llesiant	<p>Sylfaenol – galluogi prosiectau buddsoddi cyfalaf a gweithgarwch economaidd ategol ar y Stryd Fawr</p>	<p>Gwella'r seilwaith, y beirianneg sifil a'r dirwedd</p> <p>Adnewyddu ac ad-drefnu unedau masnachol</p> <p>Cymorth prosiectau ar gyfer gwelliannau i ffrytiadau'r strydoedd</p>	<p>Cynyddu nifer yr ymwelwyr ar y Stryd Fawr, yr amser y maent yn aros a'r hyn y maent yn ei wario mewn siopau lleol</p> <p>Denu busnesau newydd ac arallgyfeirio/gwella'r arlwy manwerthu</p> <p>Incwm rhent o unedau masnachol graddfa fach</p>	<p>£4.6 miliwn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palmant/palmentydd newydd i gerddwyr ar hyd y Stryd Fawr • ac iddo/iddynt led dirwystyr (cael gwared ar gilfachau parcio i fodloni hyn lle bo gofyn) • Lwfans ar gyfer gwelliannau i ffrytiadau strydoedd ac i adfer neu adnewyddu ffasadau siopau • Ad-drefnu unedau masnachol graddfa fach uwchben safleoedd manwerthu • Gwelliannau i strydoedd cefn a strydoedd ochr cyfredol 	Tymor canolig	12	Isel		✓	✓	✓	✓	<p>Nid oes yna unrhyw ffynonellau cyllid amlwg ar gael gan Lywodraeth Cymru ar gyfer y prosiect hwn, ac eithrio'r cynllun grant Creu Lleoedd a sicrhawyd eisoes, ac a oedd yn ffurfio rhan o'r rhaglen Trawsnewid Trefi. Gall grantiau hyd at £250,000 gael eu dyfarnu o'r gronfa hon.</p> <p>Gellid ystyried y prosiect hwn hefyd yn elfen o ddyraniad Cronfa Ffyniant Gyffredin y DU yng Ngheredigion, a hynny'n rhan o flaenoriaeth buddsoddi Cymuned a Lle.</p>
5. Pontydd	<p>Dylid archwilio'r posibilrwydd o bont newydd i gyrraedd Padlwyr Llandysul, yn ogystal â phont ger Tafarn yr Half Moon i annog cerddwyr i mewn i'r dref ac i fyny i'r Stryd Fawr. Byddai hon yn cysylltu'r Parc Coffa a'r cyfleusterau parcio a chyhoeddus cyfredol, ac yn annog ymwelwyr i ddefnyddio'r dref yn gyrchfan i archwilio'r dirwedd ehangach ac Afon Teifi (gweler rhif. 2).</p>	 Teithio Llesol Amgylchedd Tirwedd Creu Lleoedd Twristiaeth	<p>Sylfaenol – galluogi prosiectau buddsoddi cyfalaf a gweithgarwch economaidd ategol ar y Stryd Fawr</p>	<p>Gwella'r seilwaith, y beirianneg sifil a'r dirwedd</p> <p>Adnewyddu ac ad-drefnu unedau masnachol</p> <p>Cymorth prosiectau ar gyfer gwelliannau i ffrytiadau'r strydoedd</p>	<p>Cynyddu nifer yr ymwelwyr ar y Stryd Fawr, yr amser y maent yn aros a'r hyn y maent yn ei wario mewn siopau lleol</p> <p>Denu busnesau newydd ac arallgyfeirio/gwella'r arlwy manwerthu</p> <p>Incwm rhent o unedau masnachol graddfa fach</p>	<p>£15.3 miliwn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dwy bont droed newydd i gerddwyr a beicwyr ar draws yr afon. Lwfans ar gyfer y gwaith cynllunio, peiriannu a gosod (Sylwer oddeutu £4.5 miliwn ar gyfer y gwaith arfaethedig fesul pont, y mae rhychwant pob un yn 30 m) • Gwelliannau i gysylltiadau presennol â'r Stryd Fawr, sy'n cynnwys goleuadau ac arwyddion. 	Tymor canolig	8	Isel		✓		✓	✓	<p>Ar hyn o bryd, nid oes yna unrhyw ffynonellau cyllid amlwg ar gael gan Lywodraeth Cymru ar gyfer y prosiect hwn.</p> <p>O fod yn brosiect cydweithredol gyda Padlwyr Llandysul, mae'n bosibl y byddai yna opsiynau pellach ar gyfer cyllid pe câr gwaith ei gyfuno â gweithgarwch refeniw.</p>

Strategaeth Adfywio

4. Adfywio Trefi

	Crynodeb	Themâu	Trawsfurfiol Sylfaenol	Cyfalaf	Refeniw	Tasgau a Chostau Allweddol	Amser	Effaith Economaidd	Gwerth Cymdeithasol	Sgôr Coch / Oren / Gwyrdd	Cysylltedd	Menter	Pobl	Lle	Cyllid a Pholisi
Prosiectau Ategol															
6. Cysylltiadau	Enhancements to connect Memorial Park, Calon Tysul, The Beeches, Ysgol Bro Teifi and neighbouring settlements including Pontwelly and Pentrellwyn. Improved walks, trails, and active travel routes for visitors and residents.	 Teithio Llesol Amgylchedd Tirwedd Teithio a Thrafnidiaeth Llesiant	Sylfaenol – galluogi cysylltedd a gwell amwynder	Gwella'r seilwaith, y beirianneg sifil a'r dirwedd	Gwella mynediad i wasanaethau ac amwynderau lleol, gan gynnwys ysgolion a safleoedd cyflogaeth Cynnydd yn nifer yr ymwelwyr a'r gwariant eilaidd	£4.8 miliwn <ul style="list-style-type: none"> Lwfans ar gyfer gwelliannau i lwybrau presennol a'r seilwaith Teithio Llesol yn ymyl Stryd y Ffynnon a Llyn y Frân 	Byrdymor	7	Canolig		✓		✓	✓	Cronfa Teithio Llesol Llywodraeth Cymru
7. Gardd Gymunedol a Pherllan	Gwelliannau i fioamrywiaeth caeau chwarae'r hen ysgol. Yn rhan o ddatblygiad y safle dynodedig ar gyfer tai (y tu ôl i'r Ffawydd), cynnwys cyfleusterau ar gyfer garddio cymunedol a gwyrddu. Gwella'r prosiect tyfu bwyd cymunedol, Yr Ardd, trwy sicrhau gofod dynodedig ar gyfer garddio a thyfu. Archwilio dichonoldeb tai fforddiadwy i wynebu'r stryd (Llyn y Frân a'r Ffawydd).	 Cymuned Amgylchedd Iechyd Sgiliau Llesiant	Sylfaenol – gwella'r amwynder a chefnogi gweithgarwch cymunedol	Gwelliannau i'r dirwedd Cyfleuster cymunedol Y potensial i gynnig tai fforddiadwy tymor hwy ar ran o'r safle	Y gymuned yn cynhyrchu ac yn tyfu Tai fforddiadwy	£2.9 miliwn <ul style="list-style-type: none"> Tirlunio'r safle Adfer a rheoli un o'r meysydd chwarae Lwfans ar gyfer pafiliwn cymunedol bach neu siediau tyfu. Goleuadau, arwyddion a man cyfarfod awyr agored cynlluniedig Lwfans ar gyfer dichonoldeb prosiect tai fforddiadwy 	Byrdymor	5	Canolig				✓	✓	Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol Llywodraeth Cymru Llywodraeth Cymru a Chronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol: Lleoedd Lleol ar gyfer Natur Ymddiriedolaethau a sefydliadau elusenol

30

Strategaeth Adfywio

5. Prosiectau Allweddol

5.1 Cynllun adfywio allweddol

Mae'r cynllun adfywio yn nodi tri phrosiect targed allweddol i fod yn gatalydd ar gyfer newid. Mae'r rhain yn cynnwys y canlynol:

1. Sgwâr Dinesig
2. Afon Teifi
3. Hamdden a Llesiant

Archwilir pob un o'r prosiectau allweddol hyn yn fanylach o ran y posibilrwydd o'u gwreiddo, a'u heffaith.

1. Y Sgwâr Dinesig

Datblygu'r safle cyfredol sy'n cysylltu Heol Newydd â Stryd y Gwynt yn sgwâr dinesig a marchnad. Sefydlu cyswllt cymunedol gweithredol a mecanwaith ar gyfer cefnogi grwpiau lleol, sefydliadau'r trydydd sector, a busnesau annibynnol bach.

Yn y byrdymor, tirweddu'r safle a defnyddio'r gofod i brofi digwyddiadau, marchnadoedd a stondinau dros dro tymhorol. Sefydlu'r safle yn fan ar gyfer cynulliadau a chyfarfodydd, ac yn llwybr craidd rhwng yr afon, y parcdir a'r Stryd Fawr.

Byddai hyn yn pwysleisio'r cysylltiad rhwng yr afon a'r Stryd Fawr, ac yn cyplisu â gwelliannau a chysylltiadau Seilwaith Gwyrdd a Glas (gweler prosiect ategol rhif. 6).

Y prosiect a fyddai'r catalydd ar gyfer aiddelweddu'r Stryd Fawr, a byddai'n cysylltu â gwelliannau iddi (gweler prosiect ategol rhif. 4).

2. Afon Teifi

Datblygu cyfleoedd Seilwaith Gwyrdd a Glas sy'n gysylltiedig ag Afon Teifi, ac ail-leoli hunaniaeth/ffocws y dref i gyfeiriad yr afon a'r dirwedd o'i chwmpas. Gwelliannau i'r Parc Coffa a Chaeau Chwarae Tirdref, a chyflwyno teithiau cerdded cylchol wrth yr afon.

Archwilio dichonoldeb prosiect gwlyptir – er mwyn gwella iechyd coridor Afon Teifi, gellid cefnogi ateb seiliedig ar natur i berygl llifogydd trwy greu cynefin gwlyptir.

Bydd y prosiectau hyn yn datblygu Afon Teifi i fod yn gyrchfan, ac yn dynodi Llandysul yn fan canol rhwng tarddiad yr afon a'r môr – gan ddatblygu twristiaeth a gweithgarwch ymwelwyr dydd sy'n cysylltu â'r themâu hyn.

3. Hamdden a Llesiant

Buddsoddiad yn y ganolfan hamdden gymunedol gyfredol i wella'r cyfleusterau presennol.

Cysoni â'r gwaith o ddatblygu safle'r hen ysgol (cyfagos) ar gyfer defnydd cymysg, a fyddai'n cynnwys gwelliannau amgylcheddol Cynnig i ganolbwyntio ar hamdden ac amwynderau, gyda'r potensial i gynnwys:

- Dolydd blodau gwyllt
- Gweithgareddau antur awyr agored
- Mannau ar gyfer digwyddiadau
- Gwersylla dros nos
- Cyfleusterau iechyd a llesiant

Llandysul

Yn wreiddiedig mewn hunangynaliadwyedd
a harddwch ac ym muddion y dirwedd.

Strategaeth Adfywio

5. Prosiectau Allweddol

5.2 Sgwâr dinesig

- Cymuned
- Cyrchfan
- Y Stryd Fawr
- Creu Lleuedd
- Sgiliau

5.2.1 Gweledigaeth

Datblygu prosiect a sbardunir gan y gymuned, sy'n cysylltu'r dref, ac sy'n darparu gofod dinesig i brofi syniadau, digwyddiadau a mentrau bach newydd.

5.2.2 Disgrifiad

Mae hen safle gwaith argraffu Gwasg Gomer yn rhoi cyfle i gysylltu Heol Newydd â Stryd y Gwynt, a hynny trwy ei hailddelweddu ar ffurf sgwâr dinesig a marchnad.

I ddechrau, byddai'n ofynnol dymchwel ôl troed yr adeilad cyfredol ac yna ailddylunio'r dirwedd i fynd i'r afael â'r topograffi serth, elfen a fyddai'n gwella'r hygyrchedd i breswylwyr ac ymwelwyr.

Gellir defnyddio'r gofod yn y byrdymor i brofi digwyddiadau, marchnadoedd a siopau dros dro tymhorol. Wedi iddo gael ei dirlunio, dylai'r safle gael ei ddynodi'n fan at ddefnydd y gymuned a'i sefydlu'n lle ar gyfer cynulliadau.

Yn elfen o'r gofod dinesig hwn, mae yna botensial i gyflwyno cynnig am hyb cymunedol tymor hwy ar ran o'r safle.

Byddai'r ymyrraeth yn gatalydd ar gyfer ailddelweddu'r Stryd Fawr, ac yn gweithredu fel y llwybr craidd rhwng yr afon, y caeau chwarae a'r Stryd Fawr.

Gallai hyn gysylltu â datblygiad pellach yn y dyfodol i'r gogledd o'r Stryd Fawr a fyddai'n creu dau bwynt angori. Mae yna eisoes rywfaint o ddiddordeb gan gwmnïau annibynnol lleol sy'n darparu gweithgareddau, a manwerthwyr sy'n gysylltiedig â chwaraeon a hamdden mewn defnyddio'r hen ysgol ar Teras Marmor yn ganolfan awyr agored.

5.2.3 Llinell Amser

Yn y byrdymor, gellid tirlunio'r safle a'i ddefnyddio'n faes arbrofi dros dro ar gyfer marchnadoedd, stondinau dros dro a digwyddiadau.

5.2.4 Ymgysylltu

O ystyried bod hwn yn brosiect a fydd yn cael ei ddechrau gan y gymuned, mae'n ymddangos yn briodol adeiladu ar gryfderau'r rhanddeiliaid presennol. Bydd hyn yn helpu i symud y cynnig yn ei flaen ac yn sefydlu mecanwaith ar gyfer cefnogi grwpiau cymunedol ac entrepreneuriaid lleol trwy brofi amrywiaeth o syniadau ar lawr gwlad.

5.2.5 Partneriaid

Partneriaeth, dan arweiniad y gymuned, â'r cyngor tref lleol a grwpiau buddiant cymunedol, gyda'r awdurdod lleol yn darparu cymorth. Gan adeiladu ar y perthnasoedd cyfredol â busnesau, gwneuthurwyr a chynhyrchwyr lleol (marchnad y ffermwyr), mae yma gyfle i ddatblygu rhaglen dymhorol o ddigwyddiadau a gweithgareddau sy'n hyrwyddo gweithgarwch ar y Stryd Fawr a buddsoddiad yn y dyfodol.

5.2.6 Asesiad economaidd a chymdeithasol

Mae effaith economaidd prosiect y Sgwâr Dinesig wedi cael ei sgorio fel a ganlyn:

Sgwâr dinesig	Gwerth EE
Creu swyddi	1
Cynnydd yn nifer yr ymwelwyr	3
Cynnydd yn yr amser y maent yn aros	3
Cynnydd yn nifer yr ymwelwyr o'r tu allan i'r ardal leol	3
Cynyddu gwerth y tir	2
Cyfanswm	12

Mae ymchwil ddiweddar yn dynodi bod rhai gwelliannau i'r Stryd Fawr, megis adnewyddu ffryntiadau siopau, yn annhebygol, ar eu pen eu hunain, o gynyddu gweithgarwch economaidd, a'i bod yn ofynnol i fuddsoddiadau a pholisïau a gynlluniwyd i gynyddu'r galw gyd-fynd â gwaith o'r fath. Fodd bynnag, mae yna dystiolaeth sylweddol yn bodoli y gall gwelliannau i dir y cyhoedd gynyddu nifer yr ymwelwyr ac, yn bwysig, yr amser y maent yn aros, sydd hefyd â chysylltiad uniongyrchol â chynnydd mewn gwerthiannau. O gysylltu Heol Newydd â Stryd y Gwynt yn y Sgwâr Dinesig a'r farchnad, rhagdybir y byddai yna gynydd yn nifer yr ymwelwyr ac yn yr amser y maent yn aros, fel ei gilydd. Byddai'r cyfle i gynnal digwyddiadau, marchnadoedd a stondinau dros dro hefyd yn debygol o ddenu ymwelwyr newydd o'r tu allan i'r ardal leol. Yn ogystal, mae gwelliannau o'r fath yn debygol o gyfrannu at gynydd yng ngwerth y tir. Er

Lluniau o'r safle

1. Hen safle Gwasg Gomer, Stryd y Gwynt
2. Safle Gwasg Gomer o Gaeau Tirdref
3. Hen safle Gwasg Gomer, Heol Newydd
4. Stryd y Gwynt, gan wynebu i'r gogledd-ddwyrain

Strategaeth Adfywio

5. Prosiectau Allweddol

na fydd y gwaith, o bosibl, yn arwain at greu nifer mawr o swyddi wedi iddo gael ei gwblhau, gallai cynnydd yn y galw gan ddefnyddwyr olygu bod busnesau cyfredol yn cyflogi rhai staff newydd.

Mae'r canlyniadau Gwerth Cymdeithasol y mae'r gwaith yn debygol o'u cyflawni o dan Cymru Lewyrchus a Cymru o Gymunedau Cydlynus fel a ganlyn:

- Mwy o bobl mewn cyflogaeth;
- Mwy o gyfleoedd i fusnesau lleol ac MMBCh (Mentrau Micro, Bach a Chanolig);
- Mwy o gyfleoedd ar gyfer y Trydydd Sector a Sefydliadau Cymdeithas Sifil (Mentrau Gwirfoddol, Cymunedol a Chymdeithasol).

5.2.7 Cyllid a buddsoddiad

Ddechrau 2022, sicrhodd Cyngor Sir Ceredigion, ynghyd â Chyngor Sir Powys, dros £5 miliwn gan Lywodraeth Cymru yn rhan o'r Rhaglen Trawsnewid Trefi i ddyfarnu grantiau Creu Lleuedd dros gyfnod o dair blynedd. Mae i bob grant werth uchaf o £250,000, a gallai'r prosiect hwn fodloni gofynion y cynllun. Ar hyn o bryd, nid oes yna unrhyw ffononellau cyllid allanol amlwg eraill ar gael ar gyfer y prosiect hwn ac mae rhaglen Trawsnewid Trefi Llywodraeth Cymru bellach wedi cau. Fodd bynnag, gellid cynnal trafodaeth fewnol ynghylch a allai hyn fod yn rhan o ddyraniad Cronfa Ffyniant Gyffredin y rhanbarth gan ei bod yn ymddangos ei fod yn bodloni'r flaenoriaeth buddsoddi Cymuned a Lle.

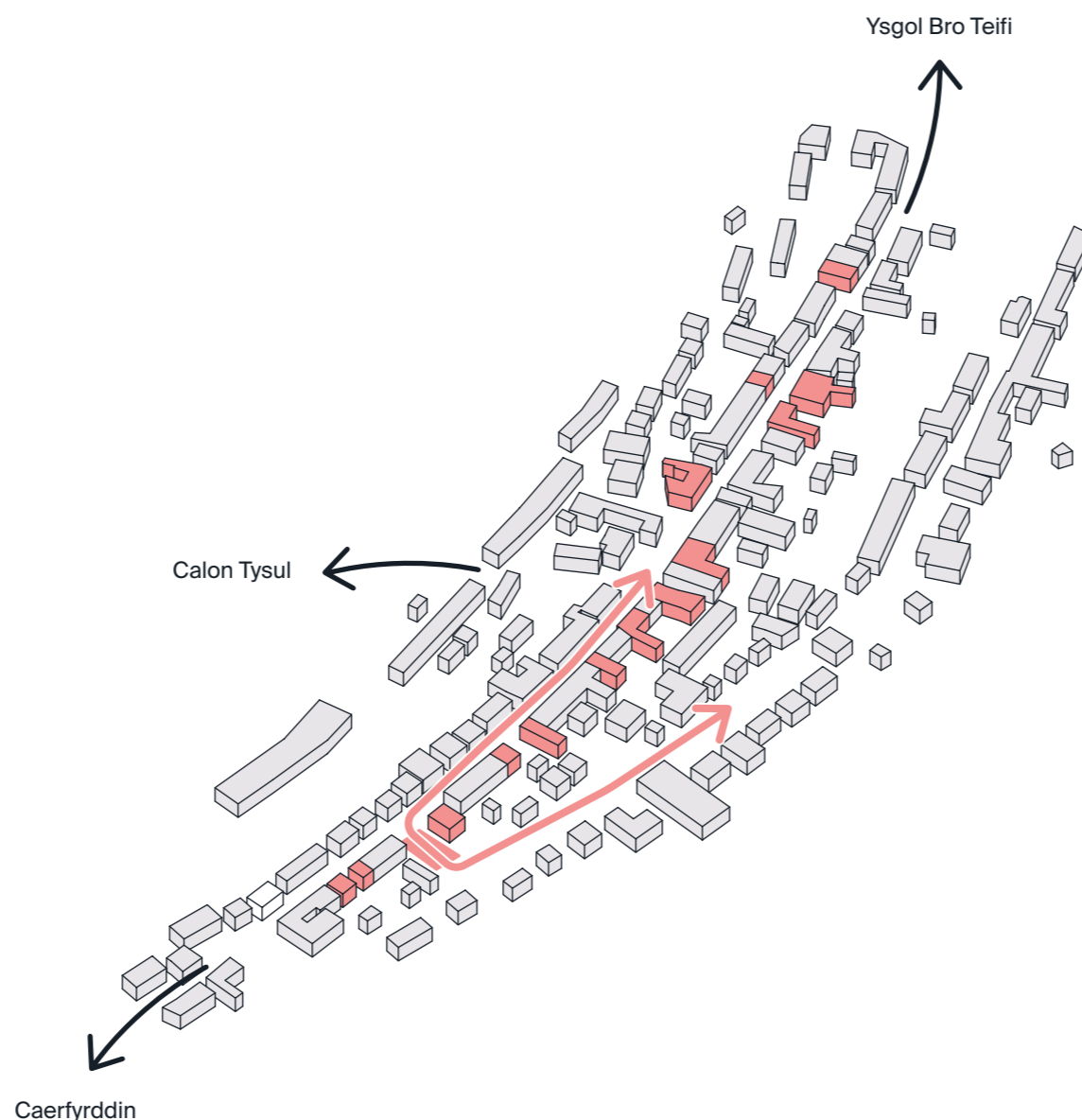
5.2.8 Cynaliadwyedd a chydnerthedd

Mae'r prosiect trawsffurfiol hwn yn darparu cyfle ar gyfer partneriaeth, dan arweiniad y gymuned, â'r cyngor tref lleol a grwpiau buddiant cymunedol, gyda'r awdurdod lleol yn darparu cymorth.

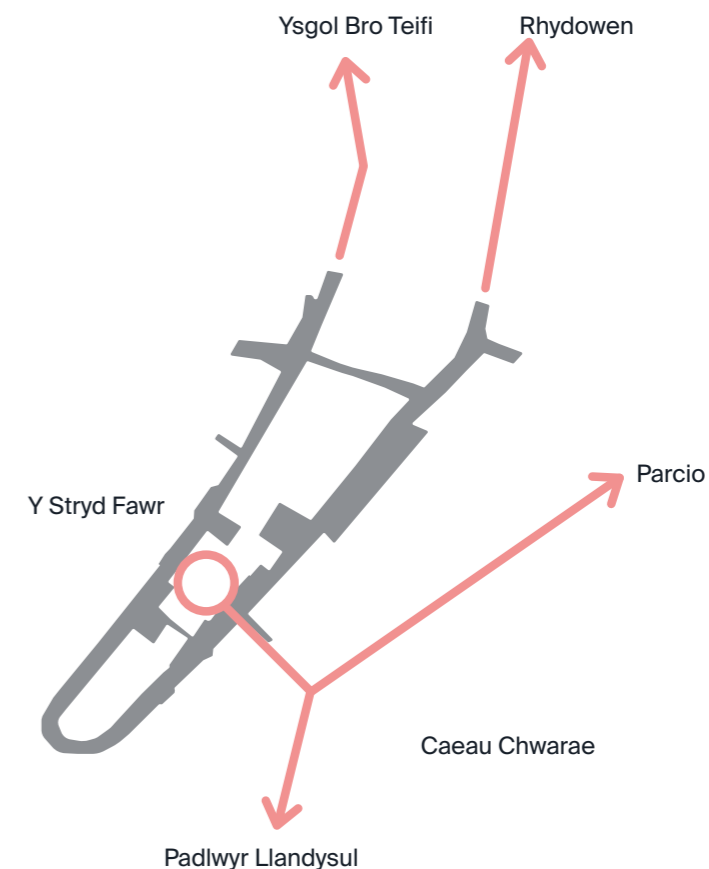
Bydd defnyddio cryfder cyfunol y grŵp cyfredol o randdeiliaid yn helpu i ysgogi a gwthio'r prosiectau yn eu blaen. Gellir defnyddio'r wefan yn arf i gefnogi grwpiau ac entrepreneuriaid cymunedol lleol trwy brofi nifer o syniadau.

Allwedd

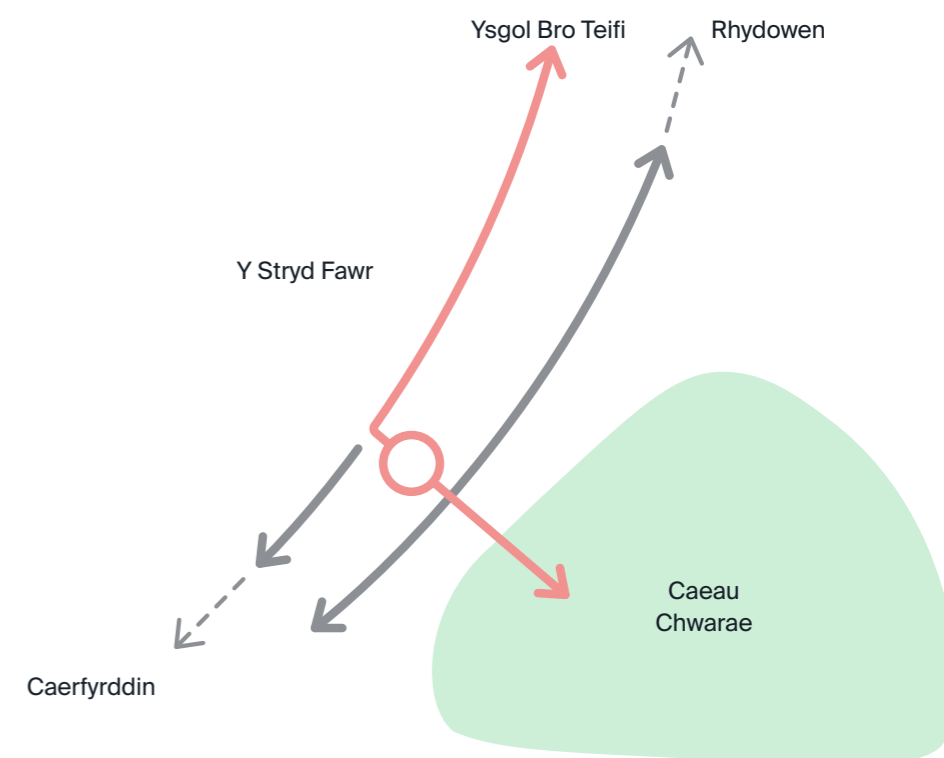
- Hen fanc, newid defnydd, neu ffryntiad siop wag

Catalydd ar gyfer gwelliannau i'r Stryd Fawr

Creu cyswllt rhwng y Stryd Fawr a Stryd y Ffynnon

Y berthynas rhwng y Stryd Fawr a'r afon

Strategaeth Adfywio 5. Prosiectau Allweddol

Sgwâr Dinesig Arfaethedig

Mae'r ddelwedd yn dangos gweledigaeth o gyswllt cymunedol gweithredol rhwng Heol Newydd, Stryd y Gwynt, a chaeau chwarae Tirdref. Lle i brofi digwyddiadau, stondinau dros dro a marchnadoedd tymhorol.

Llandysul

Y man canol rhwng y tarddiad a'r môr.

Strategaeth Adfywio

5. Prosiectau Allweddol

5.3 Afon Teifi

- Teithio Llesol
- Cyrchfan
- Amgylchedd
- Iechyd
- Twristiaeth
- Llesiant

5.3.1 Gweledigaeth

Dathlu lleoliad Llandysul yn Nyffryn Teifi, a datblygu hunaniaeth y dref o amgylch Afon Teifi. Mae'r prosiect hwn yn cefnogi'r amrywiol weithgareddau awyr agored sydd ar gael, ac yn darparu cyrchfan i archwilio'r dirwedd ehangach.

5.3.2 Disgrifiad

Mae'r asesiad Seilwaith Gwyrdd a Glas yn nodi cyfleoedd i adeiladu ar werth adloniadol mannau gwyrdd cyfredol Llandysul, sef:

- darparu gwell cysylltedd ar ffurf pontydd teithio llesol, a;
- hyrwyddo'r cysylltedd ecolegol trwy gynyddu'r gorchudd coed a gwella'r hygyrchedd i fannau gwyrdd.

Byddai datblygu'r gwelliannau hyn yn ailgyfeirio hunaniaeth a ffocws y dref i gyfeiriad yr afon a'r dirwedd o'i chwmpas.

Mae Afon Teifi wedi'i dynodi'n Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA) ac yn Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA), sy'n gyfyngiad y mae angen rhoi ystyriaeth gynnar iddi, ond a allai hefyd helpu i alluogi rhai prosiectau arfaethedig. Gan fod Llandysul wedi'i leoli yn nalgylch Afon Teifi, mae cydymffurfedd o ran ffosffadau yn broblem. Mae gan statws ACA y potensial i sicrhau cyllid, ar yr amod nad yw'r gwaith yn effeithio'n sylweddol ar nodweddion ACA.

Mae Afon Teifi yn chwarae rhan bwysig o ran llunio amgylchedd Llandysul. Mae creu cynefin gwlyptir yn un ateb seiliedig ar natur i berygl llifogydd a allai wella iechyd Afon Teifi.

Mae gan randdeiliaid a mentrau lleol y potensial i wella'r dirwedd o amgylch Afon Teifi trwy iddynt gyfuno adnoddau a buddsoddi mewn cyfres o brosiectau datblygu cyfalaf bach, cynyddrannol.

Mae'r prosiectau cynyddrannol hyn yn cyfrannu at sefydlu Afon Teifi yn gyrchfan, ac yn cynnig y cyfle i nodi, a marchnata, Llandysul fel y man canol rhwng tarddiad yr afon a'r môr.

Gellid ystyried y llwybr ar lan yr afon a'r asedau hamdden i'r de o'r dref yn estyniad i'r Stryd Fawr, a gellid aiddelwedu cyfleoedd ar gyfer mentrau manwerthu a masnachol tymhorol yn y lleoliad ar lan yr afon.

5.3.3 Llinell amser

Mae'r cynnig hwn yn cynnwys nifer o newidiadau cynyddrannol, rai ohonynt y mae'n bosibl eu gweithredu yn y cyfamser, neu ar ffurf mesurau dros dro. Efallai y bydd eraill yn cael eu sefydlu dros gyfnod o 5-10 mlynedd i gyflawni'r weledigaeth ehangach, lle byddir yn gweithio gyda chyrrff cenedlaethol megis CNC.

5.3.4 Ymgysylltu

Dylid dwyn ynghyd nifer o'r rhanddeiliaid allweddol sydd wedi'u lleoli yng nghyffiniau'r afon, gan gynnwys y clybiau pêl-droed, criced, pysgota a chanwïo lleol, iddynt ystyried y modd y gallai cyfres o brosiectau cyfalaf cynyddrannol fod yn fecanwaith i ddechrau meddwl am weledigaeth ehangach.

5.3.5 Partneriaid

Mae i'r prosiect y potensial i gysylltu â grwpiau diddordeb lleol, fel yr amlinellir uchod, ynghyd â sefydliadau cenedlaethol. Trwy sefydlu grŵp llywio targededig, gellid cysoni'r gwaith datblygu â chynlluniau eraill CNC, prosiectau'r Ymddiriedolaeth Camlesi ac Afonydd, a gwaith sefydliadau tebyg.

5.3.6 Asesiad economaidd a chymdeithasol

Mewn perthynas ag effaith economaidd, mae prosiect Afon Teifi wedi cael ei sgorio fel a ganlyn:

Afon Teifi	Gwerth EE
Creu swyddi	1
Cynnydd yn nifer yr ymwelwyr	2
Cynnydd yn yr amser y maent yn aros	2
Cynnydd yn nifer yr ymwelwyr o'r tu allan i'r ardal leol	3
Cynyddu gwerth y tir	2
Cyfanswm	10

Lluniau o'r safle

1. Afon Teifi a phwll Padlwyr Llandysul
2. Eglwys Sant Tysul o Afon Teifi
3. Llwybr glan yr afon
4. Cwrs ceufadu ar Afon Teifi

Strategaeth Adfywio

5. Prosiectau Allweddol

Mae'r gwaith ei hun yn annhebygol o arwain at greu swyddi ar raddfa sylweddol; fodd bynnag, oherwydd cynnydd tybiedig yn nifer yr ymwelwyr, mae'n bosibl y bydd angen i fusnesau lleol logi staff ychwanegol o ganlyniad i'r galw gan ddefnyddwyr. Bwriad y gwaith yw datblygu Afon Teifi yn gyrchfan, sef elfen a fydd yn debygol o arwain at gynnydd mewn ymwelwyr o'r tu allan i'r ardal leol.

Gan rychwantu pedair o saith thema Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, mae'r canlyniadau y mae'r gwaith yn debygol o'u cyflawni o ran Gwerth Cymdeithasol fel a ganlyn:

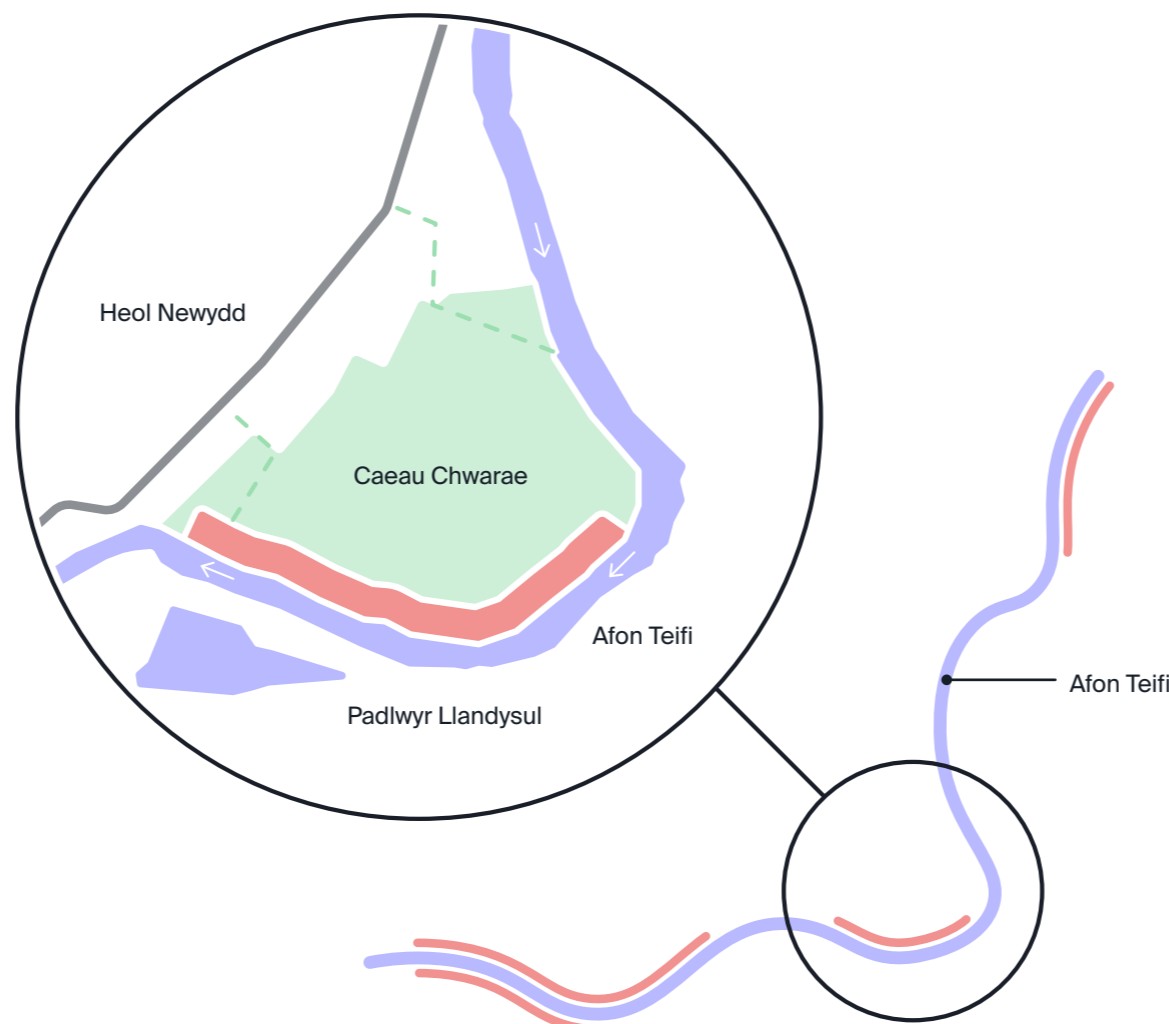
- Mwy o gyfleoedd i fusnesau lleol ac MMBCh (Mentrau Micro, Bach a Chanolig)
- Mannau gwyrdd a bioamrywiaeth yn cael eu hamddiffyn a'u gwella
- Yr amgylchedd yn cael ei ddiogelu
- Cymuned iachach yn cael ei chreu
- Safleoedd bywyd gwylt, natur a threftadaeth brodorol yn cael eu hamddiffyn

5.3.7 Cyllid a buddsoddiad

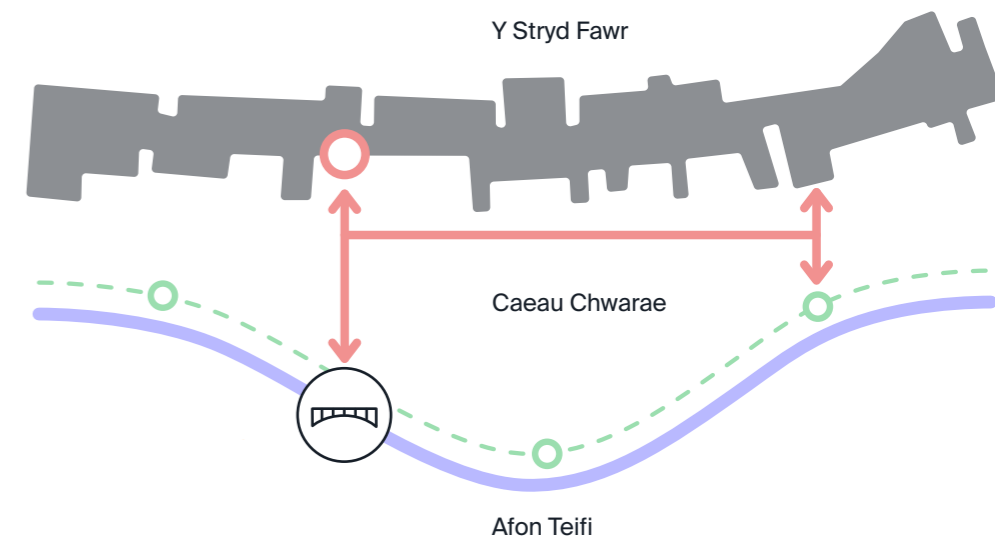
Mae'r prosiect hwn yn darparu nifer o gyfleoedd i wneud cais i gyllidwyr am grantiau. Gallai'r cyllidwyr hyn gynnwys ffynonellau statudol megis Cronfa Rheoli Llifogydd yn Naturiol Llywodraeth Cymru neu ei Chronfa Grant Refeniw Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol. Gan fod y prosiect yn ymgorffori datblygu llwybrau teithio llesol, gallai hyn olygu ei fod yn gymwys ar gyfer cyllid Cronfa Teithio Llesol Llywodraeth Cymru.

Mae hefyd yn bodloni amcanion y cyllidwyr hynny y mae ganddynt flaenoriaethau amgylcheddol, yn enwedig os yw cynefin yn cael ei greu neu ei adfer. Mae hyn yn cynnwys Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol, ac ymddiriedolaethau a sefydliadau elusenol megis Sefydliad Esmée Fairbairn. Gall cyllid gan ymddiriedolaethau a sefydliadau elusenol ei gwneud yn ofynnol bod mewn partneriaeth lle bo elusen gofrestredig yn bartner arweiniol. Gall ffynonellau statudol megis Cyfoeth Naturiol Cymru fod yn agored i drafodaeth yn ogystal.

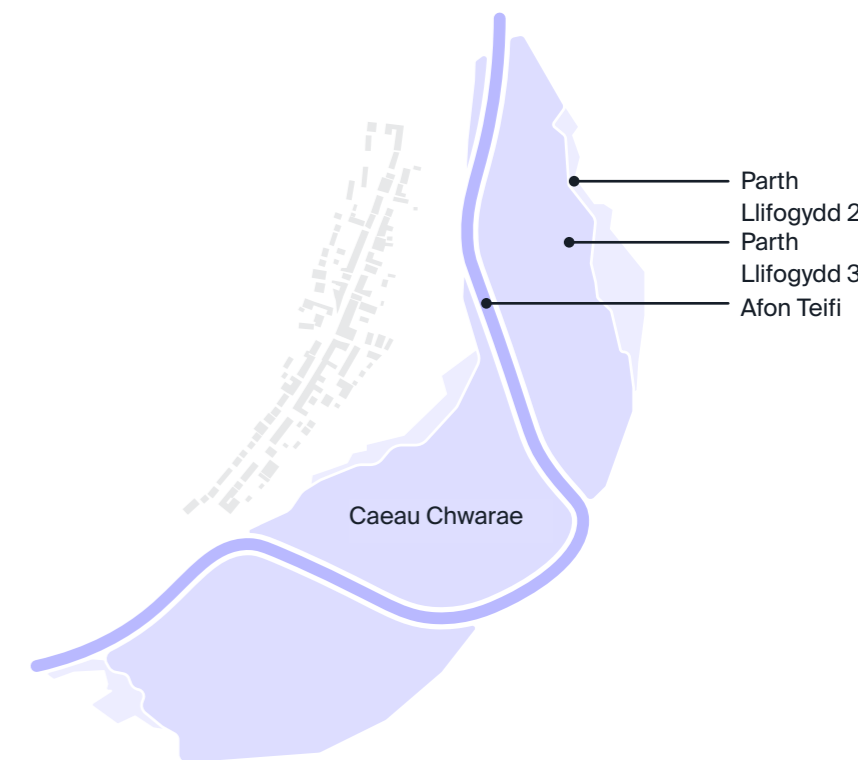
Gan fod y prosiect hefyd yn ceisio datblygu'r ardal i fod yn gyrchfan i ymwelwyr, gallai hyn olygu ei fod yn gymwys yn ogystal i gael arian grant trwy un o raglenni Croeso Cymru Llywodraeth Cymru. Ar hyn o bryd, Cronfa Fuddsoddi Twristiaeth Cymru yw'r unig un sy'n agored.

1. Ymgysylltu â'r afon a safleoedd pysgota cyfredol

2. Cysylltiadau

3. Llifogydd

Strategaeth Adfywio 5. Prosiectau Allweddol

5.3.8 Cynaliadwyedd a chydnerthedd

Mae'r prosiect yn cynnig y cyfle i randdeiliaid cyfredol sydd wedi'u lleoli o amgylch yr afon Gronni asedau a gwireddu nodau cyffredin. Trwy gyfuno profiad cyfunol, gall rhanddeiliaid ddarparu adnodd i gynyddu momentwm, a gweithredu fel cyfrwng ar gyfer mwy o newid.

Datblygu Afon Teifi

Cyrchfan yn Llandysul gyda llwybrau cerdded cylchol ar hyd yr afon a llwybr teithio llesol newydd o amgylch ymylon Caeau Chwarae Tirdref. Mae'r weledigaeth yn dangos gwelliannau i weithgareddau ymwelwyr megis pysgota a chwaraeon dŵr, ynghyd â gwell mynediad at yr afon.

Llandysul

Y cysylltiad rhwng pobl a lle.

Strategaeth Adfywio

5. Prosiectau Allweddol

5.4 Hamdden a Llesiant

- Busnes
- Cymuned
- Cyrchfan
- Amgylchedd
- Iechyd
- Tirwedd
- Creu Lleoedd
- Sgiliau
- Twristiaeth
- Llesiant

5.4.1 Gweledigaeth

Hyrwyddo iechyd a llesiant trwy gyfrwng cyrchfan hamdden a diwylliannol gynaliadwy ar gyfer y gymuned.

5.4.2 Disgrifiad

Mae'r ganolfan hamdden gymunedol gyfredol a safle'r hen ysgol yn gyfle i greu parth diwylliannol a hamdden yn Llandysul uchaf, a hynny'n ychwanegol at y parth hamdden gerllaw Afon Teifi. Dylid buddsoddi mewn gwaith i adnewyddu a gwella'r cyfleusterau hamdden fel y gellir ehangu'r cynnig hamdden cyfredol.

Dylid dynodi bod y gwaith o ddatblygu safle'r hen ysgol yn waith ar gyfer defnydd cymysg, a fyddai'n cynnwys gwelliannau amgylcheddol. Mae yna botensial i sefydlu sawl lleoliad awyr agored i letya digwyddiadau tymhorol, man gwerysyla, a gweithgareddau eraill, gan greu cyrchfan arall yn Llandysul a fyddai o fudd i breswylwyr lleol ac ymwelwyr. Gan ganolbwyntio ar hamdden a ac amwynder, mae gan y safle hwn y potensial i gynnwys y canlynol:

- Dolydd blodau gwyllt;
- Gweithgareddau antur awyr agored;
- Mannau ar gyfer digwyddiadau;
- Gwersylla dros nos, a;
- Chyfleusterau iechyd a llesiant.

Gallai estyniad i Calon Tysul helpu i wella cyfleusterau'r hyb cymunedol ar y safle a lletya arlwy teithio neu arlwy diwylliannol dros dro, a fyddai'n cynnwys gofod perfformio ac ymarfer hyblyg ar gyfer digwyddiadau a chynrychiadau. Byddai hyn hefyd yn helpu i wasanaethu a hwyluso digwyddiadau awyr agored yn ystod misoedd yr haf, yn ogystal â chynyddu nifer yr ymwelwyr.

5.4.3 Llinell amser

Gallai digwyddiad ar gyfer yr haf gael ei brofi ar y safle, a hynny gyda ffocws arbennig ar fod yn yr awyr agored. Yn y tymor canolig, gellir gwella'r cynnig hamdden cyfredol trwy'r gwaith adnewyddu a'r estyniadau a amlinellir. Ochr yn ochr â hyn, bydd y gwaith o ddatblygu safle'r hen ysgol, a fyddai'n digwydd gydol nifer o flynyddoedd, yn cyfrannu at y weledigaeth ehangach ar gyfer yr arlwy cymunedol, diwylliannol a hamdden yn Llandysul.

5.4.4 Ymgysylltu

Dylai aelodau grŵp llywio, a fyddai'n cynnwys unigolion a sefydliadau y gall eu diddordebau, eu hadnoddau a'u sgiliau amrywiol fod yn gymorth ar gyfer y camau nesaf, fynd ati i uno ac archwilio'r prosiect hwn yn fanylach. Gallai hyn fod yn gyfle i ystyried y modd y gellid cynnal a chefnogi arlwy hamdden, cymunedol a diwylliannol trwy ddatblygu'r safle cyfagos.

5.4.5 Partneriaid

Byddai sefydlu deialog agored rhwng tîrfeddianwyr preifat, sefydliadau elusennol a'r awdurdod lleol yn sicrhau bod uwchgyllun a gweledigaeth sy'n fuddiol i'r naill ochr a'r llall yn cael eu sefydlu. O ystyried arwyddocâd y safle a'r amcanion iechyd a llesiant sylfaenol, mae i'r prosiect hwn, a hynny mewn cydweithrediad â Comisiwn Cenedlaethau'r Dyfodol a chyrrff cynrychioliadol cenedlaethol eraill, y potensial i fod yn esiampl dda, gan wella'r cyfleusterau hamdden ac adloniant yng nghyd-destun llesiant.

5.4.6 Asesiad economaidd a chymdeithasol

O ran ei effaith economaidd, mae'r prosiect Llesiant wedi cael ei sgorio fel a ganlyn:

Llesiant	Gwerth EE
Creu swyddi	3
Cynnydd yn nifer yr ymwelwyr	2
Cynnydd yn yr amser y maent yn aros	2
Cynnydd yn nifer yr ymwelwyr o'r tu allan i'r ardal leol	3
Cynyddu gwerth y tir	3

Cyfanswm 13

Lluniau o'r safle

1. Y ganolfan hamdden gyfredol
2. Yr ysgol uwchradd gynt
3. Yr ysgol uwchradd gynt
4. Yr hen gyfleusterau hamdden

Strategaeth Adfywio

5. Prosiectau Allweddol

Mae'r potensial i greu swyddi yn rhan o'r prosiect hwn yn sylweddol gan ei fod yn cynnig cyfleusterau cymunedol newydd, a fydd yn gwella'r ddarpariaeth i breswylwyr lleol, ac y bydd yn ofynnol eu staffio a'u rheoli. Bydd y prosiect yn debygol o arwain at gynnydd yn nifer yr ymwelwyr i'r ardal, gan gyfrannu at gynnydd mewn refeniw. Mae i'r gyrchfan y potensial i ddenu ymwelwyr o'r tu allan i'r ardal leol i ddefnyddio'r gweithgareddau antur awyr agored, ynghyd â mwy o botensial fyth os caiff y cyfleuster gwersylla dros nos arfaethedig ei gymeradwyo.

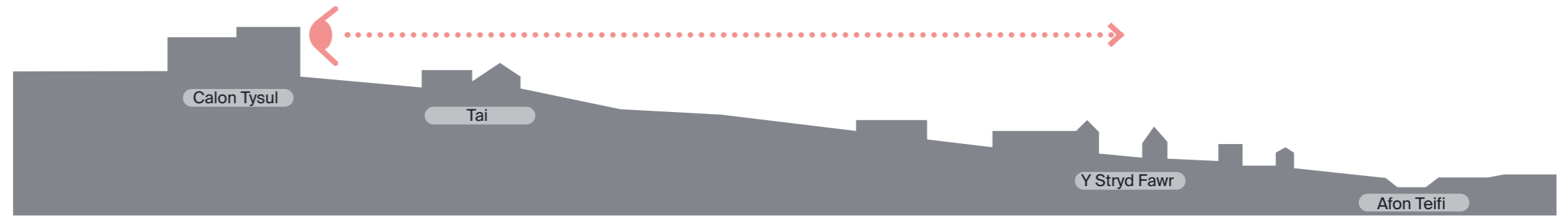
Mae gan y prosiect botensial sylweddol i gyflawni nifer mawr o ganlyniadau'r TOMs cenedlaethol, ac rydym wedi nodi isod o leiaf wyth canlyniad ledled pedair o themâu'r Ddeddf Llesiant, sef:

- Mwy o bobl mewn cyflogaeth
- Mwy o gyfleoedd i fusnesau lleol ac MMBCh (Mentrau Micro, Bach a Chanolig)
- Mannau gwyrdd a bioamrywiaeth yn cael eu hamddiffyn a'u gwella
- Cymuned iachach yn cael ei chreu
- Mwy o gyfleoedd ar gyfer y Trydydd Sector a Sefydliadau Cymdeithas Sifil (Mentrau Gwirfoddol, Cymunedol a Chymdeithasol)
- Mwy o gyfleoedd ar gyfer pobl ddifreintiedig
- Cymorth i bobl agored i niwed i fyw'n annibynnol
- Cymorth i bobl ifanc ddifreintiedig a'u teuluoedd

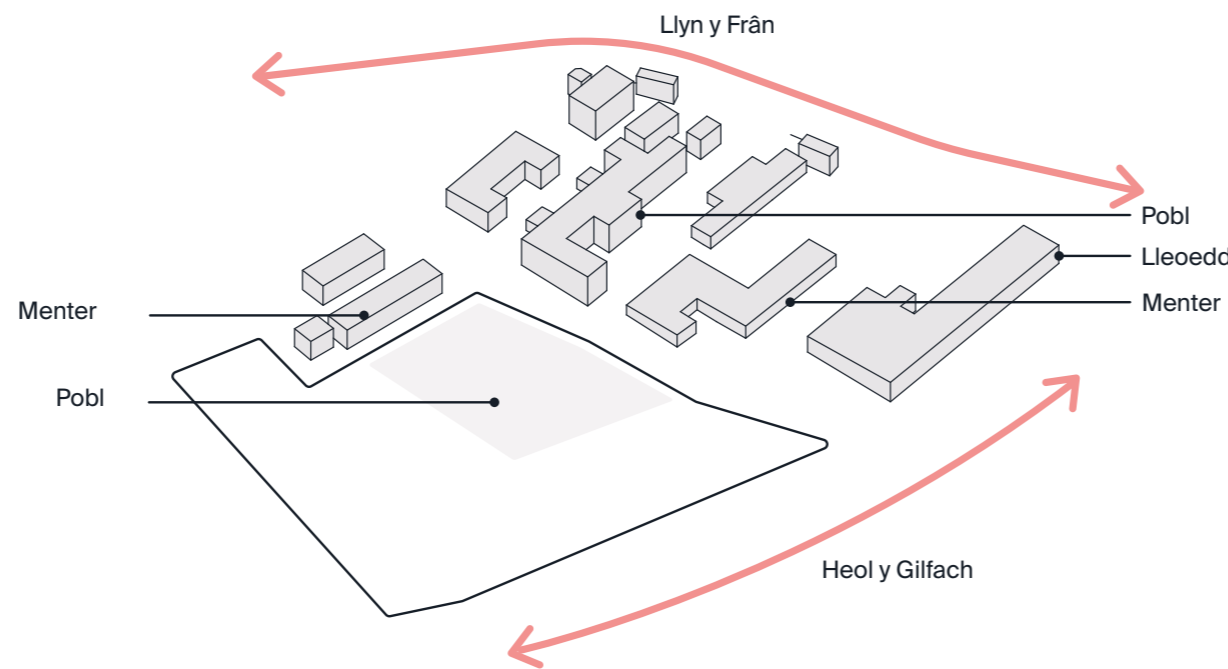
5.4.7 Cyllid a buddsoddiad

Mae i'r prosiect Llesiant amlweddol sawl llwybr posibl ar gyfer cyllid grant allanol. Gan ei fod yn gyfleuster cymunedol, dylai fod yn gymwys ar gyfer Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol Llywodraeth Cymru. Os bydd gwaith ymgynghori digonol yn cael ei wneud i amlygu'r angen am y cyfleuster newydd, a'r gwaith hwnnw'n cael ei lunio gan y gymuned leol, yna dylid hefyd ystyried Cronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol (y Rhaglen Pobl a Lleoedd). Gallai creu dolydd blodau gwylt olygu ei fod yn gymwys ar gyfer y cynllun grant Lleoedd Lleol ar gyfer Natur a ariennir gan Lywodraeth Cymru ac a weinyddir gan Gronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol. Yn ogystal, mae yna botensial y bydd y prosiect yn creu llety a gweithgareddau ar gyfer twristiaid, sy'n golygu y gallai hefyd fodloni rhai o feini prawf Cronfa Buddsoddi mewn Twristiaeth Cymru.

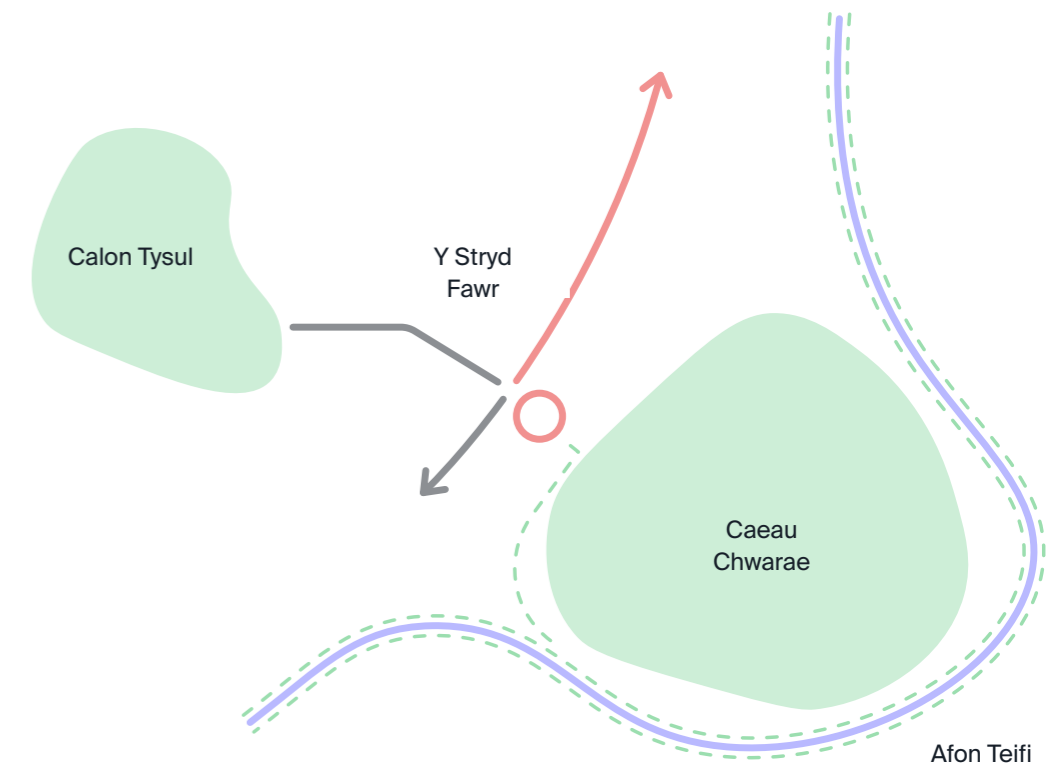
Yn dibynnu ar y gweithgaredd yn yr adeilad, mae yna bosibilrwydd i ystyried partneriaethau amrywiol â sefydliadau trydydd sector er mwyn cael cyllid gan ymddiriedolaethau a sefydliadau elusennol.

1. Topograffi – gweddlluniau o bell o'r dirwedd oddi amgylch

2. Parthau datblygu defnydd cymysg posibl

3. Y berthynas â'r Stryd Fawr a'r afon

Strategaeth Adfywio 5. Prosiectau Allweddol

5.4.8 Cynaliadwyedd a chydnerthedd

Trwy wella'r cynnig hamdden cyfredol yn Calon Tysul a datblygu'r safle ehangach yn y dyfodol, mae gan y prosiect y potensial i'w gynnal ei hun, yn yr hirdymor, ac i gefnogi'r economi leol a'r gymuned ehangach trwy bartneriaethau a chyfres o ddigwyddiadau tymhorol.

Gwelliannau a datblygiadau yn Calon Tysul

Gan gynnwys gwell atyniadau ac amwynderau i ymwelwyr a fydd yn cwmpasu safle gweryllia tymhorol, man ar gyfer digwyddiadau, a gerddi cymunedol.

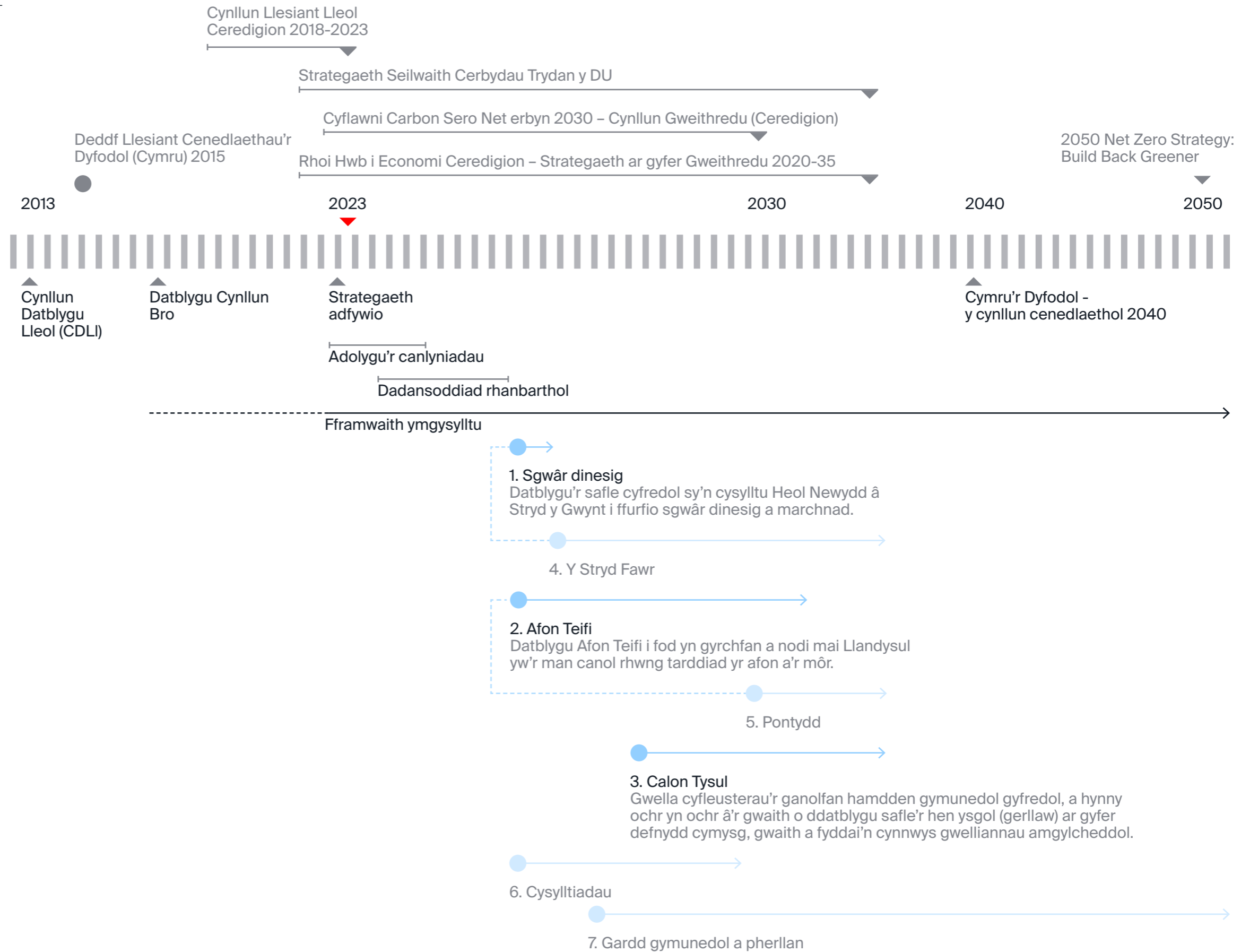
Strategaeth Adfywio

6. Canlyniadau

6.1 Llinell amser

Rydym yn cydnabod bod cyflawni gwaith sy'n cynnwys nifer o randdeiliaid, cymunedau ac ymgynghorwyr yn llyncu llawer o amser. Mae'r broses hirdymor yn gofyn am arweinyddiaeth a phroses lywodraethu i lywio pethau yn eu blaen, cynnal y momentwm a chydlynu datblygiad y prosiect. Mae ymyraethau targededig a phrosiectau ategol yn gofyn am amserlenni gwahanol.

Y strategaeth adfywio hon yw'r cam cyntaf ar daith lawer hirach, a ddylai barhau i gael ei llywio trwy broses ymgysylltu ystyrlon. Mae'r llinell amser yn darparu cyfleoedd i brofi syniadau ac addasu gofodau dros dro i hwyluso anghenion uniongyrchol, ac mae'n cynnig y potensial ar gyfer gwaith datblygu cynyddrannol neu benagored. Mae'n caniatáu i weledigaeth ddemocrataidd ddod i'r amlwg, gweledigaeth sydd naill ai dan arweiniad y cyngor neu dan arweiniad y gymuned, ac sy'n cael ei llywio trwy fewnbwn llwyddiannus ac uniongyrchol gan y defnyddwyr.

Strategaeth Adfywio

6. Canlyniadau

6.2 Argymhellion

6.2.1 Argymhellion allweddol

Blaenoriaethu a chyflwyno gam wrth gam

Mae'r strategaeth yn cynrychioli gweledigaeth hirdymor sy'n gyfanswm ei rhannau cynyddrannol. Bellach, mae'n ofynnol cyflwyno'r ymyriadau targededig a'r prosiectau awgrymedig yn ôl i randdeiliaid cymunedol fel y gellir mynd trwy'r broses o flaenoriaethu, dethol a chytuno ar set graidd o ymrwymadau hirdymor. Rydym yn awgrymu bod y strategaeth adfywio hon yn cael ei defnyddio fel pecyn cymorth i ddatglo'r potensial mewn syniadau penodol sy'n gyson â'r achos amlinellol strategol, y cyllid posibl sydd ar gael, yn ogystal â'r diddordeb a'r ymrwymiad i symud ymyriadau targededig yn eu blaen.

Dadansoddiad rhanbarthol

O wybod am natur gydgysylltiedig chwe phrif dref Ceredigion: Aberaeron, Aberystwyth, Aberteifi, Llanbedr Pont Steffan, Llandysul a Thregaron, argymhellir bod themâu cyffredin yn cael eu mapio ar draws bob un er mwyn datblygu strategaeth ar gyfer y rhanbarth. Ynghyd â threfi ac aneddiadau ar y ffin cyfagos, ni ddylai strategaethau adfywio ar gyfer prif drefi gael eu hystyried ar wahân; mae'n ofynnol eu cysylltu â'i gilydd i fod yn rhan o broses gynllunio ac ymarfer creu gweledigaeth ehangach. Mae gan hyn y potensial i fod yn gyson â mecanweithiau eraill ar gyfer twf rhynggranbarthol, megis Tyfu Canolbarth Cymru a mentrau eraill, sef mecanweithiau sy'n mynd i'r afael â gwendidau strwythurol sy'n llesteirio'r potensial ar gyfer preswylwyr a busnesau lleol.

Y Stryd Fawr

Mae canol trefi a'u stryd fawr wrth galon y gymuned, a heb i gymunedau berchnogi cynlluniau adfywio ar gyfer y stryd fawr, ni fyddant yn debygol o lwyddo. Mae awdurdodau lleol mewn sefyllfa dda i flaenoriaethu ac arwain yn achos cynlluniau ar gyfer y stryd fawr gan y gallant sicrhau bod cymunedau a busnesau yn cael eu cynnwys yn llawn. Rydym yn argymhell datblygu cynllun targededig ar gyfer y Stryd Fawr sy'n caniatáu i'r gymuned asesu ei stryd fawr gyfredol mewn modd gonest ac agored, trafod yr heriau cyfredol, a, lle bo hynny'n briodol, galluogi i waith ailddatblygu gael ei wneud ar gyfer defnyddiau amgen i helpu i greu lleoedd cynaliadwy.

Ymgysylltu ystyrion

Mae llunio strategaeth ynddi ei hun yn llyncu amser a, thrwy'r darn byr hwn o waith, mae set o gynigion gwybodus wedi cael eu trafod a'u datblygu, a hynny gyda mewnbwn targededig gan amrywiaeth o randdeiliaid. Rydym yn argymhell ymrwmo i strategaeth ymgysylltu hirdymor, a fyddai'n cael ei hystyried yn rhywbeth sy'n goroesi'r comisiwn cychwynnol hwn. Cyfeirier at y Fframwaith Ymgysylltu awgrymedig er mwyn bwrw ymlaen â phob un o'r ymyraethau targededig hyn.

Y Stryd Fawr

Canol tref sy'n cynnwys eiddo gwag, hen fanciau, a rhai siopau annibynnol a siopau tecawê.

Strategaeth Adfywio

6. Canlyniadau

6.2.2 Argymhellion ategol

Dichonoldeb y cynllun

Dylai'r gwaith o fwrw ymlaen â datblygiad y strategaeth adfywio hon yn y dyfodol gael ei wneud yn unol â Chynllun Gwaith RIBA, gyda cherrig milltir clir yn cael eu sefydlu trwy gydol cam dichonoldeb pob prosiect unigol. Dylai'r broses ddichonoldeb helpu i asesu hyfywedd a haenu gofynion manwl ym mriiff y prosiect cyn i'r broses gynllunio ddechrau.

Pobl ifanc

Mae tueddiadau ac ystadegau demograffig yn amlygu pwysigrwydd rhoi llais a chyfle i bobl ifanc ddylanwadu ar benderfyniadau sy'n effeithio ar eu hardal leol. Rydym yn argymhell mabwysiadu ffurfiau ar ymgysylltu sy'n galluogi pobl ifanc i fod yn hyderus ynghylch dylanwadu ar eu hamgylchedd lleol, a'i lunio, a hynny gan ddefnyddio'r sgiliau a'r wybodaeth am yr ardal y maent yn byw ynddi i lywio'r gwaith o gyflawni'r strategaeth adfywio hon trwy gydol y camau dilynol.

Gweithio mewn partneriaeth

Cydnabyddir bod cyfalaf cymdeithasol yn ofynnol i weithredu rhai o'r syniadau trawsffurfiol a gyflwynir yn y strategaeth hon. Lle bo modd, dylai prosiectau dynnu ar set o werthoedd ac adnoddau a rennir sydd ar gael i gymunedau, rhanddeiliaid allweddol, cyrff cyhoeddus a sefydliadau'r trydydd sector, ac a fyddai'n caniatáu iddynt gronni adnoddau a chydweithio mewn modd effeithlon ac effeithiol tuag at ddiben cyffredin. Mae yna gyfle i adeiladu ar berthnasoedd cyfredol â sefydliadau allweddol (prifysgolion, colegau, Llyfrgell Genedlaethol Cymru, canolfannau celfyddydau, ac ati) ac i sefydlu busnes sector preifat ledled y sir i gryfhau'r gwaith o gyflawni'r cynlluniau hyn.

Gwerth

Mae'n bosibl na fydd yr hyn y mae'r cyngor sir yn gosod gwerth arno yr un fath yn achos cymuned leol neu grŵp o breswylwyr lleol. Bydd adolygu gwerth cymdeithasol a gwerth economaidd pob prosiect wrth iddo ddatblygu yn gymorth i arfarnu pwysigrwydd ac arwyddocâd ymyraethau penodol i randdeiliaid gwahanol. Nid yw ymyraethau targededig wedi'u datblygu ddigon eto i ddefnyddio fframwaith TOMs Cenedlaethol Cymru i'w lawn botensial. Rydym yn argymhell, yn ddiweddarach yn y cam dichonoldeb, fod y gwerth procsi yn cael ei ddefnyddio i gyfrifo'r gwerth ariannol ychwanegol a grëwyd.

Trafnidiaeth

Mae cysylltedd yn hanfodol i dwf economaidd a thwf yn y dyfodol, ac mae llawer o'r ymyraethau a amlinellir yn dibynnu ar fuddsoddiad parhaus mewn gwasanaethau priffyrdd, trafndiaeth a'r amgylchedd. Mae gan Geredigion hefyd nifer o goridorau trafndiaeth strategol allweddol y mae pobl a chadwyni cyflenwi ledled Cymru yn dibynnu arnynt. Rydym yn argymhell bod y strategaeth adfywio hon yn cael ei hymgorffori yng nghynllun system drafnidiaeth sirol hygyrch, gynaliadwy ac effeithlon tymor hwy a fydd yn cyd-fynd â Llwybr Newydd: strategaeth drafnidiaeth Cymru 2021.

Ynni

Mae asedau amgylcheddol y rhanbarth ac arbenigedd mewn technolegau carbon isel yn gryfderau allweddol, ac mae Canolbarth Cymru mewn lle da i gynhyrchu ffurfiau gwyrdd ac adnewyddadwy ar ynni. I ddatblygu'r cyfleoedd busnes cywir, mae'n ofynnol cydnabod buddsoddiadau yn y seilwaith dŵr, ynni a gwastraff a chynllunio'n ofalus ar eu cyfer. Dylid sefydlu canlyniadau cynaliadwyedd clir, cyflawnadwy ac uchelgeisiol, a'u cynnwys yn rhan o bob prosiect yn y strategaeth hon a roddir ar waith. Wrth i gynlluniau gael eu datblygu, dylid defnyddio defnydd ynni a modelau eraill i brofi a mireinio'r cysyniad, y strategaeth gynaliadwyedd a'r broses o gyflawni'r canlyniadau cynaliadwyedd.

Yr Amgylchedd

Mae tirwedd unigryw'r sir a'i chyfoeth o asedau naturiol eithriadol yn greiddiol i'r strategaeth adfywio hon. Cydnabyddir bod y sir yn gweld mwy o lifogydd a digwyddiadau tywydd pwerus; felly, lle bynnag y bo modd, dylai ymyraethau gefnogi gwelliannau amgylcheddol ehangach a chynlluniau CNC i ddiogelu eiddo sydd mewn perygl o lifogydd ac erydu arfordirol.

Ffosffadau

Mae Afon Teifi yn llifo trwy ardaloedd helaeth o Geredigion. Mae dalgylch yr afon yn gorchuddio 44.6% o dirwedd Ceredigion ac yn cynnwys Tregaron, Llanbedr Pont Steffan a Llandysul. Bydd canllawiau newydd ar effeithiau niweidiol ffosffadau ar ecosystemau a rhywogaethau dŵr yn cael effaith sylweddol ar y cymunedau lleol hyn a'r modd y bydd yr ymyraethau targededig a amlinellir yn datblygu. Argymhellir bod y strategaeth adfywio hon yn cael ei hadolygu a'i datblygu yn dilyn cyhoeddi'r CDLI nesaf (y cyfnod 2018-33), sydd wedi cael ei oedi ar hyn o bryd.

Sgiliau

Mae'r strategaeth adfywio hon yn darparu cyfleoedd i gefnogi menter, busnes a dysgu ar lefel leol a rhanbarthol. Yr uchelgais yw creu lleoedd ac iddynt gyfleoedd cyflogaeth uchel eu gwerth sy'n cefnogi mentrau lleol lle bynnag y bo modd. Wrth i bobl aros mewn gwaith am gyfnod hwy, bydd amrywiaeth o gyfleoedd yn ofynnol i sicrhau bod unigolion yn parhau i fod yn gyflogadwy, yn dra chymwys ac yn fedrus. Rydym yn argymhell bod y strategaethau adfywio ar gyfer chwe phrif dref Ceredigion: Aberaeron, Aberystwyth, Aberteifi, Llanbedr Pont Steffan, Llandysul a Thregaron, i gyd yn cael eu hadolygu ar y cyd â phartneriaid addysg a busnes strategol i ymgorffori a mynd i'r afael ag unrhyw fylchau sgiliau yn eu darpariaeth yn y byrdymor, y tymor canolig a'r hirdymor.

Perchnogaeth

Heb i bobl berchnogi cynlluniau adfywio, nid fyddant yn llwyddo, nac yn cael eu hintegreiddio i'r gymuned. Yr awdurdod lleol sydd yn y lle gorau i gefnogi'r ddarpariaeth, lle bo modd, pa un a yw'r ddarpariaeth honno, yn dibynnu ar y blaenoriaethau, dan arweiniad y cyngor neu'r gymuned. Bydd cydlynu cyfres o ymyraethau targededig gam wrth gam, fel yr amlinellir yn y strategaeth hon, yn gofyn am geidwad neu swyddog datblygu lleol dynodedig i hyrwyddo a rheoli'r prosiect ym mhob achos. Dylai'r rôl fod yn un dref-benodol gan y bydd yn dibynnu ar wybodaeth leol, ymgysylltiad parhaus â'r gymuned, ac ymrwymiad hirdymor i fynd i'r afael â materion penodol trwy gydweithio â phartneriaid a rhanddeiliaid allweddol.

Mabwysiadu ffurfiau ar ymgysylltu sy'n galluogi pobl ifanc i fod yn hyderus ynghylch dylanwadu ar eu hamgylchedd lleol.

Dylai prosiectau dynnu ar set o werthoedd ac adnoddau a rennir er mwyn caniatáu i randdeiliaid gydweithio mewn modd effeithlon yn unol â diben cyffredin.

Strategaeth Adfywio

6. Canlyniadau

6.3 Fframwaith Ymgysylltu

Yn dilyn nodi prosiectau allweddol, argymhellir y 'camau nesaf' canlynol. Bydd dychwelyd eto at y cylch ymgysylltu sy'n seiliedig ar asedau ac a sefydlwyd ar egwyddorion ymchwiliad gwerthfawrogol, yn helpu i nodi rhanddeiliaid allweddol a sefydlu grŵp llywio rhanddeiliaid. Mae'r camau nesaf hyn yn cynnwys: rhagweld dyfodol ar gyfer pob prosiect allweddol ar y cyd â grŵp llywio'r rhanddeiliaid a'r gymuned; cynllunio camau byrdymor a hirdymor gwirioneddol, a; gweithredu ar unwaith er mwyn dechrau ar ddatblygiad tymor hwy.

Cam 1: Darganfod

Nodi rhanddeiliaid allweddol y gwyddys eisoes fod ganddynt ddiddordeb ym mhob prosiect allweddol, a bwrw'r rhwyd yn ehangach trwy wahodd rhanddeiliaid eraill y gall eu hadnoddau, eu sgiliau a'u diddordebau gefnogi'r prosiectau. Cysylltu'n uniongyrchol â rhanddeiliaid a hysbysebu'n gyhoeddus, a hynny gyda'r nod o ddechrau grŵp(iau) llywio sy'n cynnwys unigolion a sefydliadau y gall eu diddordebau, eu hadnoddau a'u sgiliau amrywiol gefnogi'r camau nesaf.

Cam 2: Breuddwydio

Cynnal gweithdy ar gyfer y grŵp llywio i rannu diddordebau, sgiliau ac adnoddau amrywiol y rhanddeiliaid ac i ddychmygu amrywiol bosibiliadau ar gyfer dyfodol pob prosiect allweddol, gan gynnwys camau gweithredu 'hawdd' ac 'ar unwaith' (blwyddyn), ac uchelgeisiau 'anoddach' a' hirdymor' (10 a 100 mlynedd).

Cam 3: Cynllunio

Cefnogi'r grŵp llywio i gynllunio ar gyfer digwyddiad(au) cyhoeddus yn 2023 er mwyn ysgogi'r safle ar unwaith, a hynny gyda'r nod o amlygu potensial y safle, cyflwyno syniadau cychwynnol i gynulleidfa gyhoeddus ehangach, a gwahodd rhagor o syniadau a chyfranogiad yn y camau nesaf.

Cam 4: Cyflawni

Cyflawni'r gwaith o ysgogi'r safle(oedd) er mwyn ymgysylltu â'r cyhoedd a chael adborth, gan ddefnyddio'r digwyddiad i gasglu tystiolaeth o ddiddordeb, angen, a hyfywedd ar gyfer cyfleoedd ariannu yn y dyfodol. Yn dilyn y digwyddiad, dechrau llunio cyfansoddiad ffurfiol ar gyfer grŵp rhanddeiliaid sy'n ymrwymedig i ddatblygu'r prosiect(au) yn y tymor hwy. Gallai hyn gynnwys ymyraethau lled-barhaol byrdymor (1-3 blynedd) a fydd yn parhau i brofi a chynnull tystiolaeth ar gyfer cynigion datblygu graddfa fwy a thymor hwy.

Gweithdy ymgysylltu

Gweithdy ymgysylltu â rhanddeiliaid lleol, Tachwedd 2022

Regeneration Strategy

Strategaeth Adfywio Llandysul, 2023

Y Tîm Ymgynghorol

Arweinydd Tîm y Penseiri a Dylunio: Rural Office
Cyllid a Buddsoddiad: The Funding Centre
Ymgynghoriaeth Costau: Currie & Brown

Mae'r tîm ymgynghorol wedi cael cymorth gan staff ledled Cyngor Sir Ceredigion, yn ogystal â chan amrywiaeth o arbenigwyr allanol ac adolygwyr cymheiriad, sydd oll wedi ymgysylltu â'r gwaith o ddatblygu a darparu'r cynllun hwn.

Paratowyd y ddogfen strategaeth adfywio gan:

Rural Office
Yr Egin
Ffordd y Coleg
Caerfyrddin
SA31 3EQ

www.rural-office.co.uk

© Rural Office 2023

Mynnir hawl Rural Office for Architecture Ltd i gael ei nodi yn awdur y gwaith hwn yn unol â Deddf Hawlfraint, Dyluniadau a Phatentau 1988.

Credydau'r Ffotograffau (Cedwir Pob Hawl):

Mohamed Hassan
mohamedhassanphotography.com

Janet Baxter
janetbaxterphotography.co.uk

Delwedd y clawr: Llandysul, Mother Goose
Photography
mothergoosefilms.co.uk